

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

DRAUGAS
4545 W. 63-RD ST.,
CHICAGO, ILL. 60629
U.S.A.

Nr. 45 (980) LAPKRIČIO-NOVEMBER 7 • 1963 LIETUVOS LAISVĖS KOVOS METAI • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONT. CANADA • TEL. 368-6813

Dabarties beraščiai

Tautų statistikos minimi analfabetai. Tokių skaičius Vakarų civilizacijos kraštuose yra labai mažas arba jų visai nėra. Skaityti ir rašyti išmokta beveik visi, nors augštesnį mokslą nevisi pasiekia. Pastaraisiais laikais susidarė nauja kategorija, kurią galėtume pavadinti beraščiais. Jie nėra nei analfabetai, nei bemoksliai. Jie ir skaito, ir rašo, ir dažnai gana gerai verčiasi praktiniame gyvenime, tačiau nemėgsta rašo — nei spausdinto, nei rašyto. Ne tik nemėgsta, bet ir patys nesugeba rašyti. Tokių žmonių dabar masės. Dauguma jų yra baigę vienokias ar kitokias mokyklas, tačiau rašto žmoneimis netapo — liko modernių laikų beraščiais. Kodėl? Ar jie neturi tam talento? Galimas dalykas, kad greičiausiai juos paveikė bendra nuotaika, ypač vyraujanti Šiaurės Amerikoje. Europoje žmonės dar tebėra veikiami senosios humanistinės tradicijos, kuri lenkia žmogų į raštą, į knygą. Amerikoje gi vyrauja pragmatinė dvasia, lenkianti žmogų į išorinę civilizaciją, galiną savo šarvais, silpną savo dvasia. Bene daugiausia ta linkme žmonės formuoja amerikinio tipo mokyklą, apsišarvojusi moderniausiomis priemonėmis, kurios raštui žmogaus neugdo. Visur pabrėžiami vaizdai, garsai, judesiai, laboratorinės priemonės. Juk kas gi sudaro pagrindinę mokinių skaitybą? Ar ne komikais? Kas labiausiai patraukia mokinių dėmesį? Ar ne televizija? Raštas lieka paskutinėje vietoje. Domėjimasis literatūra nepažadinamas iki tokio laipsnio, kad jaunoji karta ryžtųsi būti rašto žmoneimis.

Tokioje atmosferoje gyvename ir mes. Ateiviai, atkile iš Europos, vis dar palaiko rašto tradiciją, tačiau ji palengva sudyla ir pasiduoda vietinėms nuotakoms. Pvz. jau daugelis europiečių Kanadoje ir JAV-se pradeda angliskus laikraščius skaityti nuo komikų. Visus pagavo televizija, filmai, teatrai, bet raštas nedaugelį paviliojo. Net ir tie, kurie Europoje mėgo knygą, Amerikos žemynė toliau laikraščio puslapiu nuneina. Dažnai skundžiamės, kad lietuviški knyga stokoja skaitytojų, bet neklaušiam, ar mūsų lietuviai iš viso knygas beskaito. Jaunimo vadovai kartais anketomis klausia čia gimusių priaeigių, kiek lietuviškų knygų perskaito per metus. Vieni atsako perskaitę po keletą, kiti — po vieną, treti — nė vienos. Bet iki šiol niekas panašios anketos neparuošė jau suaugusiems tautiečiams, bendrusiems Lietuvoje, kiek jie knygų beskaito? Sprendžiant iš pirmo žvilgsnio, rezultatai būtų nedaug kuo geresni. Dar blogesni rezultatai būtų rašymo srityje. Turime pvz. daugybę mokytojų, išprusintų dar Lietuvoje, bet kiek iš jų pajėgia rašyti bent laikraščius? Kai reikia iškelti kurias nors pedagogines problemas, aprašyti švietimo įvykius, tenka įieškoti kitų pagalbos. Panašiai yra su kunigais. Daug kas pageldatai aktualiu rašiniu religiniam temom, bet rasti kuniga, pajėgiantį rašyti, nėra lengva. Rašančiųjų skaičius toks mažas, kad juos nesunkiai galima suskaičiuoti. Dar blogiau su kitom profesijom. stoviniom toliau nuo rašto — vos vienas kitas pajėgia valdyti plunksną.

Jei taip yra su vyresniaja karta, ką bekalbėti apie jaunimą, kuris savyje rašyti visai neturi arba labai kuklias. Retas kuris ryžtasi eiti anglisko rašto keliu, o dar retesnis — lietuviškojo. Dėlto su pagrindu dr. J. Girnius mano, kad rašytojų iš ateivijos nėra ko laukti. Vaidėlio ir čia yra prosvaitė. Geresnė mokyklė ir kairuriose šeimos jaunimas pramoksta lietuvių kalbos tiek, kad gali jau bandyti savo jėgas lietuviškame rašte. Tokių prosvaitių matyti "Eglutėje", "Ateityje", "Drauge". "Tėviškės žiburiuose", moksleivių laikraščiuose. Tai geras ženklas, kuriuo galima pasidžiaugti, nes iš beraščių kartos bando prasikelti rašto žmonės. Kaikurie jų yra tiek pažengę, kad su nedidele pagalba iš šalies gali jau ir lietuviškam laikraščiui parašyti. Labai gerai daro tos šeštadienio mokyklos ir lietuviškieji kursai, kurie skatina mokinius bei studentus lietuviškai rašyti, atrenka geresnius rašinius ir paskelbia spaudoje. Tai ne tik lavina lietuviškąją jaunimo plunksną, bet ir paskatina domėtis lietuvių spauda. Jaunieji, radę savo rašinius laikraštyje, domisi ir savo kūryba, ir savo draugu. Tai kelias, vertas visų dėmesio. Labiau išprusę mokiniai lietuviškajame rašte ateityje galės ateiti į talka laikraščiams ir sugebės savo artimesiems Lietuvoje parašyti lietuviška laiška. Taigi, būklė nėra beviltiška. Net ir beraščių kartoje atsiranda raštingų jaunuolių. Gal jie ir neįsągys ir rašytojus-kūrėjus, nes tam nėra sąlygų, bet turės raktą į kitų sukurtą lietuviškojo rašto lobyną. Pr. G.

KANADOS ĮVYKIAI

NELYGIOS ATEIVIŲ TEISĖS

Premjeras P. E. Trudeau padarė keletą įdomių pareiškimų. Otavoje jis prasiarė, kad bus pakeistas pilietybės įstatymas Kanadoje gimusių ir Kanadon imigravusių piliečių teisėms suvienodinti. Pagrindinis skirtumas daugiausia lietuvių kriminalinių nusikaltimų. Kanadoje gimę pilietis už juos atsidurdavo kalėjime, o imigrantas praradavo pilietybę ir būdavo deportuojamas į gimtąją kraštą. Antrasis nenuoseklumas lietuvių imigrantus iš Britų Bendruomenės kraštų. Kanados pilietybė jiems būdavo suteikiama po vienerių metų, kai tuo tarpu visi kiti imigrantai jos turėdavo laukti penkerius metus. Halifaxe liberalais pasakojto kalboje P. E. Trudeau prisipažino, kad ministerij kabinetas svarsto pajamų mokesčių turtingiesiems sumažinimo klausimą, kurį buvo rekomendavusi Carterio komisija. Dabartinė tokiu mokesčiu galutinė riba yra 80% visu pajamų. Carterio komisija mokesčius siūlė sumažinti iki 50%. Įstatymo pakeitimas nebūtų populiarus, nes daugeliui kanadiečių atrodytu, kad P. E. Trudeau, milijonierius, stengiasi padėti turtingiesiems. Iš kitos betgi pusės, mokesčių sumažinimas ir turtingųjų pajamų padidinimas jiems leistu investuoti didesnes sumas į Kanados ūkį, o pabrėžiant naujų darbuotojų bedarbiams. Advokatai nugalbė deka milijonieriai sugeba rasti sarašą dabartinio įstatymo naraeruose. Nė vienas jų 80% įstaty-

Baltiečių kovos scenoje

Pasikalbėjimas su John Havad, "Baltic Story" autoriumi Toronte • Jis rašo dramą, kuri ketina sujungti vakariečių sąžinę • Ji bus vaidinama didžiuliose centruose

Jau esame rašę "T. Žiburiuose" apie Vakarų Kanadoje kilusį projektą suorganizuoti masinį spektaklį, kuriame būtų pavaizduota Estijos, Latvijos ir Lietuvos kancija bei dramatiška kova už laisvę. Tam projektui vykdyti Edmontono baltiečiai sudarė atskirą kultūrinio pobūdžio bendrovę ir pakvietė anglų rašytoją-dramaturgą John Havad būti tokio sceninio veikalo autoriumi. Pastarasis yra ateivis iš Britanijos, kur dirbo teatruose ir pastatė ne vieną scenos veiklą. Kanadoje jis paruošė masinio pobūdžio spektaklį "Athabasca Story" ir "Martin Luther", kurie buvo net pakartoti. "Baltic Story" numatoma pastatyti anglų kalba didžiuliose teatruose Kanadoje ir galbūt JAV-se. Šiuo metu autorius gyvena Toronte ir mielai sutiko atsakyti į klausimus.

— Mūsų skaitytojai jau žino apie Jūsų planuojamą "Baltic Story". Jie norėtų platesnės informacijos apie šį puikų sumanymą. Gal galėtumėt trumpai apibūdinti pagrindinę veikalo idėją?

— Tame veikale bus pavaizduotas Estijos, Latvijos ir Lietuvos pavergimas, brutalūs Sov. Sąjungos veiksmai. Jame atspindės šių kraštų kultūriniai-istoriniai aspektai, jų įnašas civilizacijai, bet pagrindinės scenos bus pavaizduotos Jungtinių Tautų visumos posėdžių salėje, kur Baltijos kraštų gynėjas susitikis su Sov. Sąjungos atstovais. Teatro žiūrovai bus Jungtinių Tautų posėdžio dalyviai. Pabaigoje JT pirmininkas bylą pateiks balsavimui.

— Kaip Jums atėjo mintis imtis tokio pobūdžio sceninio veikalo? Bendraujant su baltiečiais, skaitant jų kraštų istoriją ar kitais keliais?

— Ta mintis kilo man pirmiausia bendraujant su lietuviu — p. Kantautais Edmontone, o paskui brenė besikaltant trijų Baltijos kraštų istoriją.

— Koks yra Jūsų veikalo "Baltic Story" tikslas? Ar ketinate panaudoti Baltijos kraštų tragikus įvykius kaip medžiagą meno veikalui, ar siekiate politinio tikslo, būtent, atkreipti laisvo pasaulio dėmesį į nutylėtą pavergtų tautų tragediją?

— Bandau pajudinti politinę sritį Jungtinių Tautų diskusijų formoje. Pradžioje bus sceniniai vaizdai iš gintaro pakrančių, o pabaigoje — grįžimas į gintaro žemę.

— Ar Jūsų veikalas "Baltic Story" turės kelti panašumų ir Hochhuto "Churchill" arba dramą apie popiežių Pijų XII?

— Pradžioje planavau imti centrine figūra Staliną, bet tolimesnės studijos paskatino mane teikti vyksmą apie Jungtines Tautas. Stalino idėja buvo kilusi manyje dar prieš Hochhuto dramą. Dabar teikimas vyksmo apie Staliną atrodytu kaip Hochhuto veikalo sekimas. Pastarojo centriniui veikėjai buvo tauraus pobūdžio žmonės, tuo tarpu Juozapas Stalinas buvo antroji žmogaus prigimties medalo pusė. Tai žmogus, kuriame veikė jėgos, neprieinamos analizei; nebet jo biografai ar dramaturgas būtų padaryti iš jo kio pat molio, kaip ir jis. Evokcijos raidoje galėto iškilti tik vienas Stalinas! Jo kruvinai darbai liudija jį buvus psichopatą, iškrvėlį. Nežmoniškas buvo jo būdingoji žymė.

— Ar Jūsų veikalą "Baltic Story" pamatys daug žmonių Kanadoje ir JAV-se? Jei taip, kokiū būdu?

— Taip. Per teatrus, televiziją ir filmą; taipgi per gyvą ir rašytinį žodį — recenzijas, nes tai labai žmogiška istorija, žmogiška drama, kuri visuomet domins naujienų sklaidimo kanalus.

— Kas vaidins ištis "Baltic Story"? Profesionalai aktorai ar mėgėjai? Ar ji bus vaidinama kurio nors jau veikiančios teatrinės grupės, ar numatoma sutelkti specialią grupę šiam pastatymui?

— Pagrindinius vaidmenis atliks profesionalai aktorai, o masinių scenų dalyvius parūpins tos vietovės, kur šis veiklas

bus vaidinamas. Reikės chorų, tautinių šokių, scenų iš Baltijos valstybių, kuriose bus pavaizduota okupacija, kankinimai, Si biras ir kiti epizodai, sudarą baltiečių tragediją. Taipgi reikės daugelio aktorių pagrindinėje dramose dalyje — Jungtinių Tautų visumos posėdyje, kuriame vyks susikirtimas tarp Baltijos valstybių ir Sovietų Sąjungos. Tai apims pirmąjį ir antrąjį veiksmą. Prologe ir epilogė vyraus masinės scenos, dainos, šokiai ir kiti panašūs epizodai. Veikalas tuo būdu įgaus istorinio epo aspektą, kaip Tolstojaus

Anglų dramaturgas John Havad, dabar gyvenąs Kanadoje ir rašąs sceninį veikalą "Baltic Story"

"Karas ir taika". Visas spektaklis bus paruoštas taip, kad pasaulis pamatytų Estijos, Latvijos ir Lietuvos likimą komunizmo valdžioje, didelę jų drasą, pasigėrėtiną dvasinį atsparumą, kuris stengiasi išsivaduoti iš jungo, laikancio jas vergijoj nuo 1940 m.

— Kaip ilgai truks pats "Baltic Story" spektaklis ir kuriuos epizodus pavaizduos?

— Apie tris valandas, įskaitant pertrauką. Vaizduos senų tautų palikimą ir jų sėkmingą iškilmą demokratiniams respublikonim tarp 1918 ir 1940 metų. Vienintelis dalykas ar žodis, kurio nematys žiūrovai Estijos, Latvijos ir Lietuvos dramoje, tai — pesimizmas. Jų praeitis yra žmogus pačioje savo viršūnėje, o jų ateitis — jauna kaip rytojus. Apie tai esu kalbėjęs atsakyme į pirmąjį klausimą.

— Ar manote, kad Baltijos kraštų įvykiuose yra pakankamai įtampos ir kad iš jų galima sukurti tikrai pagaunantį modernią dramą?

— Neabejotinai taip. Kitaip aš jos nerasyčiau; nei estetiškai, nei turimo laiko atžvilgiu nesirytčiau darbiui, reikalaujantiems iš manęs maždaug dvejų metų laisvo laiko, kuris ir taip yra perkrautas.

— Leiskite paklausti, kaip toll esate paėngęs savo darbe? Ar rankraštis jau paruoštas?

— Preludą išplanavimas (outline) jau baigtas. Laukiu dar medžiagos: filminių ištraukų bei skaidrų, muzikinių palydų, kurie jau ruošiami. Pirmąjį veiksmą užbaigęs pasisūsiu kunigui Norbertui Trepsai, kad jis ir jo kolegos patikrintų politinį turinį, nes visas šis projektas yra vadovaujamas BATUNO Niujorke.

— Ar gaunate nakankamai pagalbos iš baltiečių ir kokios pagalbos esate daugiausia reikalingas?

— Taip. Kai tik jie sužinojo apie mano užmojį, visa baltiečių šeima, nuo Atlanto iki Pacifiko, suglaudino savo gretas man paremti. Tai geras ženklas. Aš jaučiuosi lyg būčiau priešakyje kovojančių pajėgų, kurios yra pasirošiusios pramušti soraą Vakarų epoizme ir ignoravime fakto — sovietinės Baltijos kraštų okupacijos.

Pasaulio įvykiai

PREZ. L. B. JOHNSONAS SUSTABDĖ ŠIAURĖS VIETNAMO BOMBARDAVIMĄ ir sutiko įsileisti į Paryžiaus konferenciją komunistų partizanų Tautinio Išlaisvinimo Fronto atstovus. Konferencijoje taipgi buvo numatyta vieta ir Pietų Vietnamo vyriausybės atstovams. Daug kam atrodo, kad šis politinis manevras yra bandymas paskutinę valandą padėti demokratų kandidatui ir prezidentui H. Humphrey. Didelis smūgis prez. L. B. Johnsono planams buvo P. Vietnamo prez. N. V. Thieu griežtas atsisakymas atsiųsti vyriausybės atstovus į Paryžiaus konferenciją. Parlamento nariams pasakojtoje kalboje prez. N. V. Thieu pabrėžė, kad Saigonas niekada nepripažino ir nepripažins Hanojaus kontroliuojamo Tautinio Išlaisvinimo Fronto. Susitikimas prie derybų stalo su jo stovais galėtų baigtis koalicinės

vyriausybės sudarymu P. Vietname. Tokia mintis Saigonui yra nepriimtina. Hanojaus radijas bombardavimų sustabdymą sutiko kaip S. Vietnamo pergalę. Komunistai dabar reikalauja amerikiečių kariuomenės atitraukimo iš P. Vietnamo ir žada taiką "išlaisvintam" P. Vietnamui. Susidaro išpūdis, jog prez. L. B. Johnsono politinis manevras jam gali padaryti daugiau žalos nei naudos. Bombardavimams sustabdyti prez. L. B. Johnsonas gavo generalinio štabo narių ir amerikiečių kariuomenės vado P. Vietname gen. C. Abrams pritarimą, kai jiems buvo leista sustiprinti Ho Chi Minh kelio bombardavimus Laos teritorijoje. Amerikiečių žvalgybos duomenimis, 58% tiekimo komunistus P. Vietname pasiekia per Laosą, 9% — per demilitarizuotą zoną ir 33% — per Kambodiją. Virš S. Vietnamo teritorijos bus tęsiami neginkluotų žvalgybos lėktuvų skraidymai, kad komunistai negalėtų pasirošti ir pradėti netikėtos invazijos į P. Vietnamą.

Sovietų okupuota Čekoslovakija nepriklausomybės penkiasdešimtmetį atžymėjo masinėmis jaunimo demonstracijomis, federacine reforma, Smetanos operą "Libuše", kurios arijoje skamba reikšmingi žodžiai: "Mūsų mieloji čėkų tauta nežus. Ji garbingai įveiks pragarą terorą". Nepriklausomybės dienos išvakarėse prez. L. Svobodos vardu buvo padėti gėlių vainikai ant pirmųjų prezidentų — Tomo Masaryko ir Eduardo Benešo kapų. Čekoslovakijos vyriausybė priėmė naująjį federacinės sistemos įstatymą, suteikiantį lygias teises čekams ir slovakiams. Abi tautos turės savivaldą, išskyrus krašto apsaugą ir užsienio politiką. Sekančiais metais bus išrinktas naujas "liaudies seimas" ir tautybių seimas. I pirmąjį rinkimai bus praversti pagal gyventojų proporciją, o antąjį sudarys pusė čekų ir pusė slovakių atstovų. Nepriklausomybės dieną Prahos ir Bratislavos gatvės užliejo jaunimas su tautinėmis vėliavomis, sovietinę okupaciją smerkiančiais šūkiais: "Rusai, grįžkite namo!", "Mes išjįvom Hitlerį, išjįvom ir Brežnevą!", "Jūs turite tankus, mes — tiesą!", "Tegyvuoja Svoboda!" Paskutinyis šūkis buvo populiariausias dėl savo dvejopos prasmės — Svoboda yra ne tik prezidento pavardė, bet ir žodis "laisvė". Sovietų okupacinė kariuomenė vengė susikirtimų su demonstruojančių jaunimu, pasiūkendama vieno kito jaunolio suėmimu ir nardavimu čekoslovakams policininkams, kurie tokius suimtuosius tuojau pat paleisdavo.

Vokietijos žvalgybos reorganizacijai vadovauja kancleris K. G. Kiesingeris ir užsienio reikalų min. W. Brandtas. Jie taipgi prižiūri suintensyvintą šnipų gaudymą. Federacinis prokuroras Ludwig Martin oranėš, kad buvo suimtas vokiečių karo aviacijos viršlė W. D. Knope ir Lenkioje gimęs mechanikas J. Linowski. Jiems su trečiu dar ne suimtu bendrininku pavijo dar nepavojoti Saigono aviacijos Zell bazės amerikiečių gamybos lėktuvų raketa "Sidewinder", navigacijos "LM-3" orietais ir juos išsiųsti į Maskvą. Si oriešlėktuvinė raketa neturi didesnės vertės, nes ją jau yra pakeitę tobulėsi einklai. Turdomas yra šiojonaž itariamas Čekoslovakijos žinių agentūros "ČTK" korespondentas Bonnoje O. Svercina. Nors šnipų dar nepavyko surasti, Atlanto Sąjungos vadovybė įsakė perkelti į kitas vietas atominių ginklų sandėlius ir pakeisti kodą. Pagrindinis dėmesys tebėra skiriamas admiralui H. Luedkei. Iš karto buvo skelbiama, kad jis

žuvo medžioklės nelaimėje. Vėliau mirties versija buvo pakeista ir savizudybė. Toronto dienraščio "The Telegram" koresp. A. Schroederis, apklausiinęs laivonų mačiusius gydytojus, sugriovė ir šią teoriją. Admirolas ne nusisovė, bet buvo nušautas. Tai liudija medžioklinio šautuvo šūvis ir nugarą, užtaiso horizontalinė linija krūtinėje, kurios joks savizudys nebūtų galėjęs pasiekti dėl šautuvo ilgumo. Įtarimą kelia ir admirolas filme aptiktos Atlanto Sąjungos slapty dokumentų nuotraukos. Joks šnipas nebūtų davęs filmo su tokia medžiaga aiškinti fotografinių reikmenų imnei. Susidaro išpūdis, jog foto aparatas iš tikrųjų buvo pavogtas, juo padarytos nuotraukos admirolui inkriminuoti. Inscenizuota savizudybė, matyt, turėjo tikslą nukreipti itarimą nuo tikrųjų šnipų į admirolą.

Amerikiečių vandenų tyrimo laivas "Mizar" ir gelmes nuleistų foto aparatų surado nuskenčiusį povandeninį atominių laivų "Scorpion". Vandens spaudimo dviejų mylių gylyje sutriuškintą "Scorpion" liekanos buvo aptiktos 400 mylių nuotolyje nuo Azorų salų. Nelaimės priežastis tebėra neaiški. Buvo spėjama, jog laivas galėjo atsidaužti į povandeninius kalnus, bet toje vietoje Atlanto dugnas yra lygus. Atrodo, dėl nežinomų priežasčių buvo prarasta laivo kontrolė. Nelaimėje žuvo 99 vyrų įgula.

Sovietų kosmonautas plk. G. Beregovovas sėkmingai nusileido su erdvėlaiviu "Sojuz-3", erdvėse pralėdęs pusšesštis paros. Jis buvo priartėjęs prie žemės neturinio "Sojuz-2" erdvėlaivio, bet su juo nebandė susijungti, kaip jau yra ne karta padarę amerikiečiai astronautai. Šio skrydžio pagrindinis tikslas turėtų būti išbandyti "Sojuz" tipo erdvėlaivį, kuriame 1967 m. balandžio 24 d. buvo kosmonautas plk. V. Komarovas.

Vatikanas sutiko mokėti pajamų mokesčius Italijos vyriausybei už italų firmose investuotą \$206.000.000. Dividendams taikomi pajamų mokesčiai Vatikanui atsieis apie \$1.600.000 į metus. Juos reikės sumokėti už paskutinius penkerius metus. Kadangi Vatikanas neturi tiek daug pinigų savo išde, mokesčiai bus padaryti dalimis. Ginčą tarp Vatikano ir Italijos sukelė 1963 m. komunistų aptikta sutartis, Vatikanu dividendus atleidžianti nuo pajamų mokesčių.

Transporto laivų savininkai Londone, Britanijoje, įvykusioje konferencijoje nepagalėjo karčių žodžių sovietams ir jų satelitams. Į S. Vietnamą ginklus atvežę sovietų laivai, užuot grįžę tuščiomis į Europą, už pusę įprastinės kainos perveža Japonijos ir kitų Azijos kraštų gaminius. Tokios konkurencijos negali atlaikyti privačios laivininkystės bendrovės.

Rytų Vokietijoje buvo nutesta visa eilė jaunųjų, protestavusių prieš Čekoslovakijos okupaciją. Nuteistųjų tarpe yra vėlionės dramaturgo B. Brechto našlės gimintė Sandra Weisel, kultūros ministerio pavadootojo sūnus Thomas Brasch, marksizmo-leninizmo instituto direktoriaus dukra Erika Berthold, žymios skulptorės dukra Rosita Hunziger. Teismo sprendimu laukia mokslininko Roberto Havemann du sūnūs. Iš viso buvo suimta apie 100 jaunųjų, kurių nemažas skaičius yra R. Vokietijos žymnių vaikų. Kalėjimo baumsės siekia iki 27 mėnesių.

George Papandreon, 80 metų amžiaus, tris kartus buvo Graikijos premjeras, mirė Atėnuose po vidurių operacijos. Laidotuvas dalyvavo 300.000 atėniečių, demonstravusių prieš karių vyriausybę.

Redaktorius — k. dr. Pr. Gaidamavičius; redakcijos narys — Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata \$6, pusmetinė \$3.50. Rėmėjo metinė prenumerata \$10
Skelbimai ruošiamam numerui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų
turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisykloms redakcijos nuostatai.
Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Publ. by Žiburiai (Canadian Lithuanian) R. Catholic Cultural Soc., Inc.

Subscription rates: \$6 per year, \$3.50 per 6 months.

Deadline for advertisements — Thursday

Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa,
and for payment of postage in cash.

941 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario, Canada

Tel. 368-6813

DIDELI DARBAI TEBELAUKIA

Artėjame į Laisvės Kovos Metų pabaigą. Greit prasidėsime antrąjį pusmetį nuo Lietuvos nepriklausomos atstatymo. Nėeiline sukaustis atžymėta svarbiais darbais ir įvykiais: sušauktas Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimas, išleistas veikalas "Lithuanians in Canada", surengta tautinių šokių šventė Čikagoje, baigta leisti Lietuvių Enciklopedija, "Gyvataras" dalyvavo tautinių šokių festivalyje Prancūzijoje. Be to, atlikta ir daug kitų kultūrinio-politinio pobūdžio darbų. Tai padaryta be didelių finansinių išteklių, o daugiau lietuviško ryžto ir sumanumo dėka.

Lietuvos Valstybės Atstatymo Penkiasdešimtmčio Jungtinis Finansų Komitetas Kanadoje iki šiol surinko \$9,516.95 aukų. Nors gražios talkos sulaukta kone iš kiekvieno lietuviškojo gyvenimo kampo, tačiau dar nemažai trūksta iki numatytos \$15,000 sumos. Reikia sukrusti ir tikslą pasiekti.

Todėl Jungtinis Finansų Komitetas papildomai kreipiasi ir prašo Tautos Fondo atstovybės, įgaliotinių, KLB apylinkių valdybų ir visus Kanados lietuvius rinkti aukas ir aukoti. Lietuvio vardas ir garbė mus įpareigoja remti Lietuvos laisvinimo kovą ir lietuviškos išlaikymo darbą.

Kanados lietuviai šiais Laisvės Kovos metais buvo ypatingai pagerbti, kai lietuviškas "Gyvataras" buvo pakviestas atstovauti Kanadai tautinių šokių festivalyje Prancūzijoje. Dar

daugiau. Kelionė buvo net vyriausybės ir finansuota. Šis svarbus įvykis ne tik džiugina, bet ir įpareigoja.

Parodykime pavergtai Lietuvai, laisvajai Kanadai, visam pasauliui ir sau, kad dvasinę kultūrą branginame ir daugiau vertiname, negu medžiaginę. Atlikime lietuvišką pareigą — suaukokime likusius \$6,000.

Aukus siųsti JFK išd. VI. Kazlauskui, 20 Brumell Ave., Toronto 9, Ontario.

Aukos reikalingos KLB remiamam lietuvių skyriui federaciniame muziejuje Otavoje, lietuviškojo jaunimo švietimui, platinimui veikalo "Lithuanians in Canada" kanadiškosios šviesuomenės tarpe ir eilei kitų projektų.

Lietuviais esame mes gimę, Lietuviais turime ir būti! Lietuvos Valstybės Atstatymo Penkiasdešimtmčio Jungtinis Finansų Komitetas Kanadoje

AUKOS JUNGTINGIAM FINANSŲ KOMITETUI KANADOJE

Rodney TF įgal. V. Ignaitis \$244
Wellando TF įgal. A. Cepukas \$181

Fort William TF įgal. dr. E. Jasevičiūtė \$ 80
Otavos TF įgal. K. Vilčinskis \$ 90

Už visas aukas dėkojame. Aukus siųsti: JFK išd. VI. Kazlauskui, 20 Brumell Ave., Toronto 9, Ont.

JFK Informacija

ISPANIJOS MINISTERIŲ ALGOS

Visuose kraštuose piliečiai domisi ir nori sužinoti, kiek uždirba ir "susikrauna" bankuose kraštą valdantieji asmenys. Ispanijoje seniau tokie dalykai nelabai noriai buvo skelbiami, bet dabar mieliai skelbiami ir tokie "paslaptiniai" dalykai. Iš šių metų valstybės biudžeto sužinota, kiek patys augstieji Ispanijos valdininkai gauna algos metams. Ministeris, kurių dartinis metu čia yra 17, gauna metams 714.000 pezečių, arba 10.200 dolerių. Priedas reprezentacijai kiekvienam — 240.000 pez. arba 3.628,5 doleriai. Taigi, ministeris ir metus iš viso gauna 714.000 pez. plus 240.000 pez. arba 13.200 dolerių. Mėnesiai būtų 79.500 pez. arba 1.136 nepilni doleriai. Atrodo "krūva" pinigų, bet taip nėra, nes didelių tautinių ir tarptautinių firmų vedėjais, patarėjais ar generaliniais direktoriais gauna žy-

miai daugiau. Taip pat daugiau gauna daugelis bankų direktorių, pinigų keitimo agentų, notarų ir kitų žymių valdininkų. Užtat, palyginus su kitais, ministerio alga čia gana maža. Jei atskaitysime reprezentacines išlaidas, labai sunkiai gali ministeriai čia pasidėti bankan santau-pų. Vis dėlto, kaip ir kitur, ministeriai čia gali drąsiai žiūrėti į ateitį, nes jie, kai atsisako ministerio vietos, noriai priima mi ir valdines ar privačias vietas, ypač kurie įsigijo gerą vardą ir patyrimą pinigų klausimų sprendime. Galima tvirtinti, kad jie augtose, nors ir privačiose vietose, gauna didesni atlyginimai, negu būdami ministeriais. Ministerių pavaduotojai ir metus gauna 765.000 pezetos arba 10.928 dolerių. Generaliniai direktoriai — 612.000 pez. arba 8.742,5 dolerių.

Kun. Kaz. Patalavičius

TORONTO MIESTAS

PRANEŠIMAS ATMATŲ IŠVEŽIMO REIKALU

Kadangi pirmadienis, lapkričio 11-ji, yra nedarbo diena miesto tarnautojams, tą dieną šiukšlės bei atmatos nebus išvežamos.

Pirmadienio iveržimas bus atliktas antradienį, o antradienio — trečiadienį.

H. F. ATYEO, P. Eng.

Gatvių priežiūros viršininkas

MOHAWK

FURNITURE LTD.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI
SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI
ĮVAIRIOS KILIMAI • SALDYTUVAI
VALGOMŲJŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.
TAISOME IR APTRAUKIAME KEDS IR SOFAS

Nemokamas į namus pristatymas.

KRAUTUVES:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES AVE. — TEL. 537-1442

Rytuose — 2448 DANFORTH AVE. — TEL. OX 9-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.

Nebaigta didžioji talka

Sukaktuviniai metai slenka į pabaigą. Jų paminėjimui besirangiant buvo įvalgiai apsišpresta, kad ta proga reiklia iš pagrindų sujunginti įsėjvijos visuomenę, kultūrinę, politinę veiklą ir tuos metus atžymėti išskirtinės reikšmės atsiekimais. Tuo reikalu buvo nemažai platuota ir galutinai sutarta platesnės apimties Vašingtono konferencijoje. Baigiant Laisvės Kovos Metus atkreiptinas dėmesys į vieno nutarimo — finansinės talkos — įvykdyme bauginančią nesėkmę.

Suplanuota \$100.000

Vašingtono konferencijoje buvo sutarta sukaktuvinį metų darbams finansuoti lėšas teikti bendroms įėjoms ir tam tikslui buvo sudarytas Jungtinis Finansų Komitetas, kuriame suiki dalyvauti visos centrinės visuomeninės organizacijos. Nusistatyta per šiuos metus surinkti \$100.000, kurių pusė eitu kultūrinį darbų rėmimui per PLB, o kita pusė politinei veiklai — VLKio vadovybei. Komitetas, sudarytas plačiais pagrindais ir vadovaujamas prel. J. Balkūno, lėšų teikimui paruošė išsamų planą ir tuojau ėmėsi jį vykdyti: skatino steigti kolonijose lėšoms teikti židinius ir, kur tik galėjo, išsiuntinėjo visą lėšų teikimui paruoštą medžiagą — aukų lapus, įvairius ženklus, loterijos bilietus ir kt. Tikėtasi, kad LB apylinkės sudarys visos šios talkos pagrindą. Dailininkai loterijai suaukojo 30 įvairaus didumo vertingų savo kūrinių. Tai gi, talka pradėta vykdyti be prie-kaišto.

Kodėl nesurinkta?
Nežiūrint daug žadancios pradžios, iki šiol surinkta mažiau nei ketvirtis užsitos sumos. Kodėl? Nurodoma, kad įvairiais keliais vien Amerikos ir Kanados lietuviai jau yra sudėję vietams reikiamas apie \$300.000. Todėl šokių šventė, skautų stovykla, PLB seimas, įvairios pastovos pobūdžio rinkliavos ir kita. Antra vertus, JFK taktininkai

Šia proga negalime nepabrėžti fakto, kad JFK kvietimą atsiliepti eile menininkų, paukojusių 30 savo darbų (28 paveikslus ir 2 skulptūras), kurie visi yra augstos meninės kokybės ir verti apie \$6000. Štai tie pagarbos verti dailininkai: D. Aelionaitis, M. Balkuviene, J. Bagdonas, P. Baltuonis, kun. P. Brazauskas, A. Galdikas, V. Ignas, R. Ingelevičienė, C. Janušas, V. K. Jonynas, J. Juodis, J. Paukštieņ, J. Pautienius, J. Rūtenis, M. Stankūniene, J. Subačius, E. Urbaitė, R. Viesulas, V. Vizgirda, W. Witkus, K. Žoromskis. Atrodo, kad ir kiti meno kūrėjai — dailininkai, instrumentalistai ir net rašytojai ga-

letų būti įtraukti į šią talką, jei jie būtų pakviesti atlikti programą didžiojoje kolonijose ir jiems priklausanti honorarą pakotų J. F. K-to vajui. Reikia tik, kad tai kas nors suorganizuotų.

Kas turi organizuoti?
Iki galo metų laiko liko nedaug, o iki tikslo esame toli. Kultūriniai užmojai ir politinė, viešumai mažai žinoma, bet neatsidėliotina, veikla negali sustoti. Ir mūsų tautinė savigarda negali leisti mums taip lėpšik-kai sugniužti neatlikus ne ketvirtadalio užsibrėžto uždavinio. Juo labiau turime susirūpinti jo įvykdymu, nes tai pirmas viešingumo lėšų teikimo bandymas. LB, kaip visus lietuvius apjungianti ir visas kolonijas apiman-ti organizacija ir kartu šios didžiosios talkos kultūrinio sektoriaus vykdytoja, turėjo sudaryti talkos organizacinę pagrindą, steigiant vietinius vajuos komitetus, arba savomis įėjomis imtis šio darbo.

Beliko viena išeitis
Dabar teliko viena išeitis: su-bruskiye! LB padalinį vadovybės ar vietinių vajuos komitetų, kur tokie buvo sutelkti, turėtų tuojau ištraukti iš stalčių JFK-to jiems atsiųstą visą medžiagą ir tuojau pat rasti ke-lius, kaip su ja pasiekti kiekvieną dar neaukojusį lietuvių. Lygiai taip pat kiekvienas lietuvis turi tuojau patikrinti savo stalčių, ar ten neguli atidarytas ar gal net neatidarytas vokas, kuriuo į jį jau senokai buvo kreiptasi ir siūlyta betkuriu būdu (perkant ženklus, vokus, loterijos bilietus ar tiesiog au-kojant) paremti didžiąją Lietu-vos Laisvės Kovos Metų finan-sinę talką.

Taigi, atlikime mums visiems lengvai pakeliamą pareigą tuo-jau pat, kad šie kovos metai neliktų mūsų tautos istorijoje didžios gėdos metais. Užbaikime garbingai didžiąją Lietuvos Lais-vės Kovos Metų talką! S. Dz.

Sventoj žemėj

ISPŪDŽIAI, VAIZDAI, PASTABOS,

PASIKALBĖJIMAI

nesventi žmonės

(Tęsinys iš pr. numerio)

Litanija lietuviškai

Zinojau, kad Beirute yra ku-nigas domininkonas Pelletier, gyvenęs Lietuvoje, berods, nuo 1937 iki 1940 metų. Paskambinau ir domininkonų vienuolyną ir susiradau tą prancūzų, pramo-pų lietuviškai. Kai pasakiau, esąs lietuvis, kun. Pelletier pra-dėjo giedoti per telefoną Mari-jos litanią: "Kyrie eleison, Christeeleison...", o paskui už-giedojo "Garbinkime Švenčiausiąjį Sakramentą..." Reikiška, žmogus dar moka lietuviškai gie-doti, bet kalbėti vis dėlto reikė-jų prancūziškai. Sutarėm susitikti viešbutyje. Atvyko jis ci-viliškai apsirengęs, kaip ir kiti atsiminiau dar iš studijų laiku Kaune. Įdomu buvo po tiek me-tų sužinoti kaikurias "paslaptis", kurios dabar jau nebebuvo paslaptys.

— Bivote Vatikano atsiustas į Kauno kunigų seminariją kaip vizitatorius. Ar dėlto, kad Vati-kane buvo gautas skundas?
— Ne. Tuo metu Vatikano seminarijų kongregacija buvo nutarusi patikrinti kunigų semi-narijų auklėjimą bei mokslinį — visame pasaulyje. Taigi, Kaunas nebuvo jokia išimtis.
— Buvo kalbama, kad atvy-kote Kauno seminarijon įieško-ti komunistų, nes buvo atsiradusių nesutarimų tarp klierikų ir seminarijos vadovybės.
— Tai netiesa. Jokių komu-nistų ten nebuvo ir jų netiesi-kojau, nors buvo netvarkingo elemento, kuris man nepatiko, — aiškino kun. Pelletier.

— Kokį įspūdį padarė tuome-tinės Lietuvos seminarijos?
— Radau jas pačiame žvėdij-me. Trūko tik apibūpso glaudu-mo tarp senosios ir naujosios kartos. Jaunimas buvo pilnas polėkio, ieškojo naujų kelių ir navedavo įaunesnės vadovybės. Dėlto ir siūliau kaikurias refor-mas.

— Ar vykdydamas savo už-davinį turėjote sunkumų?
— Pirmasis sunkumas buvo tas, kad atvykau iš Lenkijos, kur buvau gyvenęs 10 metų ir išmokęs lenkų kalbą. Nors at-rrvėčiau į Kauną iš Latvijos, kur nradėčiau inspektoriaus misi-ia, tačiau, kad lietuvių nenoi-su su manimi kalbėtis lenkiškai. Kan. Pr. Penkauskas. Kauno ku-nigų seminarijos rektorius na-roikalaivo, kad su tuo kalbėčiau lenkiškai, nors tie nats lenkų kalba oeriau mokėjo, neu aš. Man sunkoka buvo viska naiti-kinti lotviškai ir reikėdavo prieibti vieno kito lenkiško žo-džio. Lengviausia man buvo su-

sikalbėti su Kauno seminarijos vicerektoriumi, kuris buvo len-kas (atrodo, kun. Pelletier tu-rejo galvoje prel. S. Jokūbaus-ki, kuris gerai mokėjo lenkiš-ka), bet, mano žiniomis, buvo lietuvis, gimes Kelmės parapi-jų. Kun. Pelletier, matyt, su-sidarė klaidinga įspūdi, kurį bandžiau čia pat atitaisyti).

— Ar su tuo pačiu sunkumu susidūrėte ir kitose Lietuvos se-minarijose?

— Kitose seminarijose — Telsiuose ir Vilkaiviškyje mano darbas ėjo sklandžiau. Lengviau-sia man buvo susikalbėti su prel. Borisevičiumi, kuris mieliai kal-bėjo lenkiškai ir nereikalavo lo-tynę kalbos. Be to, jau turėjau patyrimo iš Kauno seminarijos.

— Kaip sekėsi susikalbėti su klierikais?

— Teko naudotis daugiausia vokiečių kalba, kurios buvau pramokęs: su kaikuriais galėjau susikalbėti prancūziškai ir, žino-ma, lotviškai.

— Ar dar atsimenate tuos lie-tuvius, su kuriais teko ilgesnį laiką bendradarbiauti?

— Prisimenu jų visą eilę: vyskupą T. Matulionį, kun. Sta-si Yla, domininkonus... Nebe-atimenu daugelio pavardžių.

— Kada išvykote iš Lietuvos?

— Prieš pat karą buvau pri-škirtas prie lietuvių domininko-nų vienuolyno Raseimiose. Iš-vykau atostogų Prancūzijon, bu-vau bebriztas Lietuvon, bet už-klupo karas, ir pasilikau Pran-cūzijoje. Vėliau atvykau į Beiru-tą ir čia dėstau tikybą įvairiose mokyklose.

— Ar dar neužmiršote lie-tuvių kalbos?

— Dar galiu paskaityti, atsi-menu kaikurias lietuviškas gies-mes, bet kalbėti — ne. Gyven-damas Lietuvoje, laikydavau pa-maldas lietuviams, jau ruošiau-si sakyti pamokslus, bet taip ir neteko pasireikšti.

— Kaip žiūrėte į Lietuvos ateitį?

— Laisvės viltis tebėra. Ga-limas dalykas, kad pvz. Europa orieis riet federacinės santvar-kos, kurioje ir Lietuva galės naudotis laisve...

Klausiau dar, ar neteko su-tikti Libano lietuvių, bet atsaky-mas buvo neigiamas. Lenku čia yra buve daug — apie 6000 ge-nerolo Anderso kariu. Buvusi lenku kunigų seminarija, ku-rią, tarp kitų, baigęs ir dabar-tinis lenkų vyskupas Romoje Rubin.

Esant toli nuo savo krašto, miela sutikti lietuvių artimą žmogų, nors ir nelietuvių.

Kipro link

Keliaujame į Šventąją Žemę, bet iš Libano, arabų krašto, ne-galima ten vykti. Negalėjome aplankyti net Damasko, Sirijos sostinės, kurį nuo Beiruto tik pusantros valandos kelio auto-mobiliu. Mums buvo pranešta, kad Sirija šiuo metu neįsilei-džia amerikiečių, kanadiečių, olandų, prancūzų ir vokiečių kaip žydų rėmėjų. Norint pa-siekti Izraelį, reikia vykti į neut-ralų kraštą. Toks artimiausias kraštas yra Kipras. "Olympic" bendrovės lėktuvas per pusva-landį perkėlė mus Kipro sala-n. Jau iš tolo matyti, kad tai vario sala. Vėliau sužinojome, kad va-ris yra pagrindinis Kipro eks-porto gaminy. Iš to kiles ir sa-los vardas (cyprus). Nusilei-dom aerodrome, kuris vos baig-tas įrengti už beveik milijoną dolerių. Pusę ju davė Britanija, besinaudojanti Kipro sala kaip strategine baze. Pirmieji sutikti pareigūnai aiškino, kad dabar salos sostinėje Nikosijoje ir vi-same krašte ramu, tačiau neva-tarė eiti į turkų rajoną, nes tur-kai Kipro valdžios neklauso, ir dėlto svertimšaliai turi būti atsar-gūs.

"Ar šausite?"

Vos spėjė susitvarkyti "Ledra Palace" viešbutyje, išsename į Kipro sostinės gatves. Vaizdas panašus į Atėnų miestą, tik žy-miai skurdesnis. Besidairydami netikėtai pakliuvome į turkų ra-joną. Štai, stovi ginkluota ju sa-ryba. Viena moteris nusigando ir tarė: "Ar šausite į mus?" Mandagus turkų karininkas pri-ėjo prie mūsų, padavė ranką ir paklausė:

— Kas jūs esate? Žydai, ame-rikiečiai...?

— Kanadiečiai, — atsakėm. Karininkas maloniai praleido pro ginkluotus sargybinius ir nusišino, kad visur galime laisvai lankytis.

Turkų rajonas žymiai skiriasi nuo "raiku. Krautuvėlės pilnos visokių medžiagų, bet tokios mažos, primityvios, kad mažai kas iš europiečių drista užėiti. Čia pat didinga gotikos stiliaus šventovė, statyta kryžininkų 1192 m., bet dabar — mečetė. Pataikėm pamaldų metu. Grube-lė vyru, vadovaujama ju vres-niojo, meldėsi. Sėdėdami ant ki-limo, jie seka kalbamas maldas, reguliariai pasikeldami ir kakta paliesdami žemę. Pasibaieus maldoms, ju pareigūnas naiti-kino, kad Mahometo sekėjai čia renkasi maldai nenkis kartus į dieną. Taip pat iš parodė mums didingąjį naitatą, kur palai-fo-ta daugybė žymiųjų karininkų bei jų šeimų, daugiausia pran-

Kilnojamoji tautžudystės paroda

K. JANUSKA

Amerikos Lietuvių Tarybos valdybos sukvieštoje spaudos konferencijoje Čikagoje buvo plačiau nušviesta lietuvių tautos naikinimo parodos paruošiamų-jų darbų eiga. Konferenciją su- kvietė ALTo valdybos narys ir lietuvių tautžudystės parodos komisijos pirmininkas Jonas Ja-saitis.

Dokumentai ir nuotraukos

Tokios parodos organizavimo idėja kilo iš privačių asmenų iniciatyvos. Tuometinė JAV lie-tuvių Bendruomenės centro val-dyba šia idėja pritarė ir skati-no jos vykdymą. Per eilę metų buvo renkama parodai medži-ga: dokumentacija, nuotraukos, diagramos. Visa tai bus išstaty-ta ant 50 specialių aliumininių skydų. Tai darys parodą lengvai sustatomą ir pervežamą iš vie-tos į vietą.

Skydus pagamino ir ALTai perdavė anksčiau veikęs "Kny-gnešių Komitetas", globojamas JAV LB centro valdybos. Ko-mitetas sutelkęs lėšų, pirkdavo anglų kalba apie Lietuvą išlei-tas knygas ir jas įteikdavo įvai-riems valdžios pareigūnams bei perduodavo lietuvių instituci-joms (Lietuvių Bendruomenai, ALTai ir VLKui), kad jos tas knygas panaudotų lietuviškosios bylos reikalams.

Tautžudystės parodai rengti iniciatorius sutelkė dail. Zeno-nas Kolba. 1968 m. pavasarį, ini-ciatoriams kreipiantis, parodos rengimą perėmė Amerikos Lie-tuvių Tarybos valdyba. Iniciato-riai — dail. Adomas Varnas, dail. Z. Kolba, J. Jasaitis, L. Pra-puolenis, J. Skorubskas, A. D. Valėnas ir J. Karklinis, ALTai perėmus parodos rengimą, su-tiko būti parodos rengimo komi-sija prie ALTo. Komisijos pir-mininku išrinktas Jonas Jasaitis,

čia mirusių ar žuvusių kry-žiaus karų metu.

Pas kanadiečius karius

Jau atvykę viešbutin pastebė-jom du švedus karininkus, tar-naujančius Jungtinių Tautų da-liniuose Kipro saloje. Jie mus informavo, kad JT daliniai pa-skirstyti po visą 160 x 40 mylių salą ir kad vienas kanadiečių da-linys esąs prie Nikosijos. Eida-mi miesto gatvėmis, štai, susi-tinkame kanadiečius karius. Vie-nas jų yra ryšių karininkas ma-joras Jean Pariseau. Jis pa-kvietė mus atvykti vakare į ka-rininkų klubą Camp Maple Leaf. Kadangi tas klubas nevisai arti, mažai teatsirado savanorių ten važiuoti. Nuvykome mudu su monsinjoru Cuny. Pasitiko ma-joras Pariseau. Salėje kariai ži-rėjo filmą, o mes šnekučiams gretimame kambaryje. Prie mūsų prisidėjo katalikų ir an-glikonų kapelionai.

— Kada grįšite Kanadon?

— paklausėm.

— Niekas nežino. Padėtis šiuo metu apimusi. Graikai su tur-kais po ilgų kovų bando tartis ir yra vilties, kad susitars. Ta-da mūsų uždavinys bus baigtas, — aiškino majoras.

— Iš spaudos nevisuomet ga-lima susigaudyti, kodėl šioje

o finansinę atsakomybę pasiėmė ALTa.

Ką matysime?

Atidarę parodos duris, ant pa-kylos matysime stovintį visos žmonijos pabaisą — pjautuvą ir kūjį. Viršuje kabos didžiulis laikrodis, užsideganciomis švie-somis rodydamas kiekvienais metais besirieskiančią komuniz-mo plėtotę. Ant skydų bus ma-tyti dokumentai ir nuotraukos, vaizduojančios rusiškąjį komu-nizmo veiksmus Lietuvoje. Čia taipgi pamatysime: dviejų dik-tatorių atstovų, bestiarančių Europos pasidalinimo reikalu (Molotovo ir Ribbentropo) nu-otraukas ir susitarimo tekstus; i Lietuvą žygiuojančią sovietinę kariuomenę ir ant tankų neša-mą "laisvę", rusišką sovietinių komisarų potvarkius lietuvių tautai naikinti; žmonių naikini-mo kameras, tardymo priemo-nes, teismus, ištėrimumų pa-smertųjų sąrašų dalį, tremtinių vagonus, gyvenimą Sibire, jų kancias, kapinytus; Rainius ir Praveniškes, šalia ju — komu-nistų išžudytų amerikiečių kap-us Korėjoje; prie nukankinto vyro lavono suklupusią lietuvių moterį ir šiaurės vietnamiečių sunaikintus Pietų Vietnamo kai-mus bei išžudytus žmones ir t.t.

Paroda skiriama ypač ameri-kiečiams. Pvv jiems bus parody-ta grafiškai darbininko ir val-dančiųjų klasės pajamos bei jų perkamoji galia Sovietų Sąjun-goje ir jos okupuotoje Lietuvoje.

Vietos skirta ir lietuvių tautos rezistencijai prieš okupantus. Partizanų kovos, Lietuvos laisvi-nimo veiksniai, svarbesnieji pa-saulio valdovų pasisakymai bus išryškinti dokumentais ir nu-otraukomis. Tai rodys, kad lietu-vių tauta nepraranda vilties lais-vę atgauti.

— Matote, — aiškina majo-ras, — Kipro sala yra maža geo-grafiškai, bet labai didelė stra-tėgiškai. Jos nori ir britai, ypač netekę Suez kanalo, ir graikai, ir turkai. Jeigu to užnugario ne-būtų, tai nekiltų kovos Kipro saloje, kurį praėityje priklausė graikams, romėnams, turkams, britams. Po II D. karo prasidėjo sąjūdis už Kipro prijungimą prie Graikijos. Jo vadai — arki-vyskupas Makarios ir gen. Gri-vas. Jiems pasipriešino britai ir turkai, ypač pastarieji. Šiuo metu Kipro graikai yra nuomonės, kad geriau atsisakyti susijungi-mo su Graikija, turėti nepri-klausomą valstybę, kurioje tur-kų mažumai būtų laiduotos vi-sos teisės. Graikų jų 80%, tur-kų — 18%, kitų — 2%. Susita-rimą sunkina ypač turkai, kurie nori būti lyg ir valstybėlė valsty-bėje.

Iš pokalbio susidarėme ispū-dį, kad kanadiečiai kariai ten yra gerai įsikūrę, viskuo aprū-pinti ir nesukuba grįžti Kana-don. Apie lietuvių buvimą ne-teko patirti. Buvo tik, berods, vienas latvis.

Pr. G. (Bus daugiau)

**KLAUSKITE-
PATARSIM-PADĖSIM**

Patarimų tarnyba "Tėviškės Žiburių" skaitytojams, bendradarbiu-jant su dienraščio "The Telegram" Action Line skyrtais tarnyba. Skaitytojai kviečiami kreiptis raštu ir "TZ" redakcijai įvairiais klausimais, i kuriuos atsakymai bus paripinti Action Line arba "TZ". Skyrių redaguoja teisininkas V. Mastis.

Argentinos pilietis padavė prašymą Kanados ministerijai imigruoti į Kanadą. Nesulaukęs atsakymo, pats nuvažiavo į Kanadą kaip tu-ristas ir gavo "Landed Immigrant" vizą. Kadangi nebuvo tikras dėl vizos gavimo, nelikvidavo savo verslo nei nuosavybės Argentinoje. Ga-vęs vizą Kanadoje, po 30 dienų grįžo į Argentiną likviduoti visų sau nuosavybių. Kaip ilgai jis gali negrįžti į Kanadą ir neprarasti savo vizos? Jei yra ribotas laikas, tai ar jis galėtų grįžti porai savaitių į Kanadą ir tada vėl išvažiuoti leistinau laikui pabaigti likviduoti savo nuosavybės? A. K-as, Antofagasta, Čilė, A. K-y, Torontas

Apgailėstaujame, kad šio klausimo atsakymas taip ilgai užtruko nežiūrint to, kad mes tą patį klausimą gavome iš dviejų asmenų. Pa-vėlavimo priežastis buvo ta, kad mes norėjome gauti oficialų atsaky-mą iš imigracijos ministerijos. Imigracijos įstatymais ir papildomi nuo-statai nenustato laikotarpio, todėl mes turėjome gauti paaiškinimą raštu, kurio vertimą čia pateikiame: "Asmenys, gavę nuolatinį lei-di-mą kaip imigrantai, gali vėl būti įleidžiami į Kanadą po išvykimo i užsienį, jeigu jie įrodo imigracijos pareigūnui, kuris juos apklau-sinėja grįžtant į Kanadą, kad jų išvykimas turėjo specialų arba laikinį tikslą. Po kiek laiko toks asmuo turi grįžti į Kanadą, nėra nustatyta. Jo vienas išvykimas nedraud

Katalikų suvažiavimas Čikagoje

V. ZALATORIUS

Amerikos Lietuvių Katalikų Federacijos 39-tasis suvažiavimas spalio 26 d. savaitgalį Čikagoje ėmėsi iniciatyvos apjungti pasaulio lietuvių katalikus ir įsteigti religinį centrą. Suvažiavime dalyvavo ir trys Kanados lietuviai: kun. P. Barius, OFM, J. Matulionis ir dr. J. Sungaila. Kun. P. Barius buvo pakviestas ir prezidentu. Buvo išlaikytos paskaitos, pranešimai, diskutuota. Mišias Sv. Kryžiaus bažnyčioje atnašavo vysk. V. Brizgys, pamokslą pasakė prel. L. Tulaba iš Romos, giedojo "Dainavos" choras.

Iškilminga vakarienė šeštadienio vakare sutraukė daug svečių, maždaug 250, nors registruotų, su balsavimu teise, kongreso dalyvių buvo 69 ir 10 svečių. Bet ir vakarienė nebuvo vien tik pasilinksminimui. Jos metu styginį koncertą atliko smuikinininkas P. Matukas, violončelistas P. Armonas ir pianistas M. Motiekaitis. Paskaitą per vakarienę skaitė prof. dr. J. Pikū-

džių salėse prie įėjimo. Abu tomai skirti II Vatikano santarbai. Pirmajame sudėti santarbos dokumentai ir konstitucijos, į antrąjį — dekretai ir pareiškimai. Medžiaga versta iš lotynų kalbos mons. V. Balčiūno ir A. Tamošaičio, SJ. Kalbą tikrino V. Kulbokas. Kaina \$3.50 perkant atskirus tomus, \$2.50 už tomą prenumeruojant visą seriją. Šias knygas spausdina Lietuvių Enciklopedijos leidykla Bostone. Pranešėjas pažadėjo, kad III-isis tomas pasirodys sekančių metų pradžioje ir bus taip pat skirtas Vatikano santarbos dokumentams su visų trijų tomų rodykle, padedanti greičiau surasti įdomią temą. Kun. St. Yla dirbo 10 metų ir paruošė monografiją "Šiluva žemaičių istorijoje". Ši knyga užims IV ir V serijos tomus. Po jų bus leidžiamas (nebūtina toliau eile): kun. Zilio "Gyvoji lietuvių tauta", kun. J. Gutausko "Kriščiūnų Dievas" ir kun. S. Grauslo "Jėškau Tavo veido".

Suvažiavimo posėdžiams sėkmingai pirmininkavo S. Rauckinas, talkinamas jau minėto kanadiečio kun. P. Bariaus ir J. Rotkūno. Sekretoriavo: T. Idzelytė, V. Samošaitis ir J. Švedas.

Tarp daugelio sveikinimų buvo ir telegrama Apaštališkojo delegato Vašingtone.

Jungianti viršūnė

(Šio pranešimo autorius yra ne V. Zalatorius).

Jau senokai spaudoje ir įvairiose susibūrimuose buvo keliami mintis eiti prie viso pasaulio lietuvių katalikų apjungimo, skatinti ir koordinuoti visokeriopą katalikišką veiklą išsivijimoje ir suintensyvininti mūsų parama kenciančiai Katalikų Bažnyčiai pavergtoje Lietuvoje. Amerikos Lietuvių Romos Katalikų Federacijos suvažiavime š.m. spalio 26 d. Čikagoje šis klausimas buvo išsamiai išdiskutuotas ir prieta prie konkrečių formų.

Sekmadienį, spalio 27, įvyko specialus posėdis, kuriame dalyvavo: vysk. V. Brizgys, Europos liet. katalikų atstovas — prel. L. Tulaba, Britanijos — kun. dr. Sakevičius, Argentinos — P. Gudeličius, Kanados — T. Palaidas Barius, OFM, J. Matulionis, dr. J. Sungaila ir JAV liet. katalikų atstovai (paskirti ALRK KF valdybos) — kun. Pr. Garšva, MIC, kun. J. Vaišnys, SJ, K. Kleiva, M. Rudienė ir S. Rauckinas. Po išsamių diskusijų sudarytas Pasaulio Lietuvių Katalikų Organizacinis Komitetas, į kurį įeina: vysk. V. Brizgys (ex officio), Amerikos Kunigų Vienybės atstovas (bus paskirtas), Kanados liet. katalikų du atstovai (bus paskirti) ir augščiau išvardinti JAV liet. katalikų atstovai. Komiteto pirmininku išrinktas K. Kleiva (buv. ALRK pirm.) ir sekretoriumi — kun. Pr. Garšva.

Komitetui pavesta: a. nedelsiant užmegzti ryšį su visu kraštu lietuvių katalikais ir skatinti juos susiorganizuoti bei suaktyvinti savo katalikišką misiją; b. artimiausiu laiku sudaryti Pasaulio Lietuvių Katalikų Tarybą, kurioje įeitu visu kraštu atstovai — pasauliečiai ir dvasininkai; c. paruošti tarybai veiklos statuto projektą; d. sukviesti tarybos suvažiavimą, o jei tai būtų neįmanoma, praveisti korespondenciniu būdu rinkimus ir tarybos prezidentą, kuris ir būtų atstovų lygmeniu pasaulio lietuvių katalikų koordinacinis ir atstovaujantis organas.

Taigi, pradžia padaryta, o tolimesni rezultatai priklausys nuo organizacinio komiteto veiklos bei pasaulio lietuvių katalikų gerų norų. J. s.

Susivienijimo Lietuvių Argentinoje, Buenos Aires mieste, mažasis ansamblis, Irenos Veličkaitės-Simonauskienės vadovaujamas, atšventė 2 metų sukaktį. Jaunieji artistai Dr. Vinco Kudirkos rūmų scenoje rugsėjo 7 d. suvaidino Vandos Frankienės 3 veiksmų pasaką "Karalaitė Teisutė". Nuotr. Pr. Ožinsko

Maištaujanti jaunoji karta

KUN. DR. J. GUTAIŠKAS

Laiko ženklas

Sakoma, kad kiekvienas laikotarpis turi savo būdingus bruožus, ypatingus to meto ženklius. Šiuo laiku per visą pasaulį eina neramumų banga. Ją sukelia maištaujantis, besiblaškantis, neramus jaunimas, apimtas kraštutinių minčių, sumanymų. Maištaujančio jaunimo gretose matome universitetų studentus, žemesnių mokyklų mokinius, įvairios rūšies sąvėlas, "hipius" ir jiems panašius.

Paryžiaus Sorbonos studentai buvę užėmę universiteto patalpas, kovojo su policija ir kariuomene. Jei prie jų būtų prisidėję daugiau darbininkų, Prancūzijos valdžia būtų kritusi. Kas būtų atėję valdžion, nesunku suprasti. Sociologai yra nuomonės, kad 5% radikalaus, gerai organizuoto, ryžtingo elemento gali paimti krašto valdžią.

Neseniai baigėsi kovos Meksikos sostinės studentų su kariuomene. Žuvo kelios dešimtys žmonių. Atrodė, kad Meksikos valdžia kris, kad bus sutrukdyti ten vykę olimpiniai žaidimai. Kovos nurimo, bet miestas pilnas kariuomenės.

Atsimerame kas dėjos Čikagoje demokratų partijos suvažiavimo metu, kai 3000 "hipių" kėlė riaušes, ardė viešąją tvarką. Ne riaušiniškai, bet miesto burmistras ir policija buvo pakaltinti. Girdi, policija buvusi brutali su tais "nekaltais avinėliais". O tie nekalti avinėliai, bent didelė dalis, buvo anarchistai, narkotiku vartotojai, tinginiai, suirusi šeimų nelaimė. Kovos nurimo, kas jiems vadovavo, nesunku atspėti.

Kvebeko provincijoje net keiliolikos kolegijų patalpos buvo okupuotos studentų. Jie reikalavė balso mokyklų tvarkyme, nori nustatyti mokymo ir valdymo planą. Tūkstančiai Montrealio ir Kvebeko universitetų studentų juos rėmė neidami ir klases ar demonstruodami gatvėse. Girdi, senoji universitetų santvarka tarnavo senajai visuomenei, naujoji kurs naująją visuomenę. Kokią naują visuomenę? Vargu jie patys žino. Kaio marga minia, taip margos jų nuomonės.

Ko jie nori?

Kokia yra gyvenimo filosofija maištaujančios jauniosios kartos? Prieš ką jie protestuoja, ko jie siekia? Į šiuos klausimus netaip lengva atsakyti. Revoliucinis jaunimas skirtingas savo siekimais ir neįnėnodas savo pasaulėžiūra. Reikia aiškiai skirti augstųjų mokyklų studentus ir šiaip visokius "bytnikus" bei

"hipius". Juos visus jungia vienas bendras bruožas — protestas prieš esančią santvarką, nusistatymas prieš dabartinę visuomenę. Augstųjų mokyklų studentų neramumose yra politinių siekimų, yra norų reformuoti universitetų santvarką, pakeisti visą švietimo sistemą. "Bytninkų", "hipių" sąjūdyje galima įžiūrėti tokius elementus:

Jie kovoja prieš materializmą, prieš pinigų kultą, o patys pardavinėja narkotikus, kad užsidirbtų sau duona.

Jie kovoja prieš kiekvieną autoritetą, prieš valdžią, nešdami anarchiją. Ar gali sveika visuomenė būti be autoriteto, be valdžios?

Jie kovoja prieš materializmą, prieš civilizacijos blizgčius. Protestuodami, nesikerpa plauku, nesiskuta barzdų, nesiprausia. Ar purvas, nešvara, narkotikais apsvaigimas, dorinis palaidumas gali ką gero atnešti visuomenei?

Girdi, žmogus pavirtęs darbo ir mašinų vergu, kad tik užtikrintų sau saugią ateitį. Jie protestuoja ženkliu vengia darbo ir tinginai. Kas būtų, jei visi nieko nedirbtų, jei nebūtų darbo "vergu"?

Reikia gėlių ir... muilo

Čia prisimenu žurnalistas Ann Landers atsakymą į penkiolikametės klausimą, kas yra "hipis"? Klausėja rašė:

As tesu 15 m. ir neturiu tvirtės nuomonės apie daugelį dalykų. Tai pasakytina ypač apie "hipius". Man rodosi, kad jie stovi už meilės ir taiką. Ar tai bloga? Mūsų laikais, kai yra tiek sumišimo pasaulyje, tiek daug neapykantos, žudynių ir pykčio, argi kalbėti apie meilę nėra geras dalykas? Kas gi blogo, jei žmonės vienas kitam duoda gėlių. Kodėl kairie žmonės nusistatę prieš "hipius"? Gal jie yra kaip tik atsakymas ir pasaulio problema? As neradau nieko Jūsų skiltyje apie "hipius". Parašykite ką Jūs apie juos manote.

Ann Landers su jai būdinga pasąpa davė tokį atsakymą: As esu už taiką ir meilę, mėgstu gėles kaip ir kiti asmenys, bet taip pat tikiu ir darba, muila ir vandeni, ir tikrovę, reikalauju kurti ką nors konstruktyvaus, kad pasaulis būtų geresnis. Gulinėjimas grūpėmis žolėje, vengimas užsiėmimo, rūkymas "pot" ir spjaudymasis neišsprendžia nė vienos problemos.

Hipiai neturi nieko, tik kritika. Jie yra tinginiai ir nevykėliai. Ką jie vada meile, tai yra tik iš narkotikų kilęs laikinis svaigulys. Pradžioje jų sąjūdžio daugelis nuosiūrdžio žmonių tikėjo jų idealizmu ir pritarė jų protestui prieš pasaulio negeroves. Bet ilgainiui paaiškėjo, kad tikrus idealistus užgožia apgadinėtojai, karštakošiai ir bailiai, užpildę jų eiles.

Kaip į juos žiūrėti?

Kaip į "hipius" ar "bytnikus" bežiūrėsime, jie yra mūsų laikotarpio reiškinys. Jie teisingai mato mūsų visuomenę neišgydymą pusų, trūkumų. Gerai, kad tuos trūkumus atmeta, bet negerai, kad nieko nedaro jiems sumažinti. Savo gyvenimo filosofijoje neturi nieko pozityvaus, jokių tikrų gyvenimo vertybių. Jie moka griauti, bet nemoka statyti, ko nors naudingo duoti. Tai tuščio širdžių ir tuščio protų manifestacija. Tai mūsų gyvenamojo laikotarpio žaidimas, skaudi ir nemaloni visiems.

Yra senas posakis, kad gamta tuštumos nemėgsta. Ji turi būti kuo nors užpildyta. Tas pats pasakytina ir apie žmogų. Kai jis neturi pozityvios gyvenimo filosofijos, susiranda negatyvią. Kai jis nesivadovauja sveikais gyvenimo principais, remiasi nesveikais. "Hipių" ir "bytnikų" gyvenimo filosofija negatyvi, jų pažiūros svarbiausias gyvenimo klausimai klaidingos. Jie yra laivai be vairo ir inkaro, jie — paklydusios avys be piemens.

Kai apie tuos vargšus jaunuo-

lius galvoju, vis prisimenu Naimo jaunikaitei, kurį Kristus prikelė. Jie yra dvasiškai mirę ir kūniškai sunykę. Kaip reikalingos jiems priekalancios, laiminančios, paguodžiančios, tiesa nešančios dieviškojo išganytojo rankos. Bet jie jų nepažįsta. Jie nepažįsta savo geriausio Bičiulio, nepažįsta Tiesos, Kelio ir Gyvenimo. Jie apie jį negirdėjo nei šeimoje, nei mokykloje, o jei ir girdėjo, tai neatkreipė dėmesio kaip į jų gyvenimo Vadovą. Nepaprastai svarbu jaunuoliui, išeinančiam į gyvenimą, susidaryti aiškią, tvirtą, krikščionišką pasaulėžiūrą. Būtinis tokios mokyklos ir organizacijos, kurioje laimi žmonės gauna gerą krikščionišką auklėjimą!

Maištaujanti, protestuojanti jaunoji karta nėra tik JAV ar Kanados problema. Ji aktuali visame pasaulyje. Tėvai, pedagogai, kunigai, sociologai, valstybininkai tuo susirūpinę. Atsiriimti žurnalai numeriai skiriami šitai problemai nagrinėti (plg. Katechetische Blaetter — Kirchliche Jugendarbeit, Juli 7, 1968. Čia pateiktą gausi tuo klausimu literatūra).

NORITE SUSIPAZINTI SU
"TĖVIŠKĖS ŽILBURI AIS"
ATSISKITE SAVO ADRESĄ
— GAUSITE KELETA
NUMERIŲ NEMOKAMAI

LIETUVIŠKŲ GYVENVIEČIŲ NEBEBUS

AL. GIMANTAS

Dažnokai pakalbama apie reikalingą tautiečiams burtis kompaktine mase, gyventi artimoje aplinkoje, jei tik galima, ištaisais rajonais, apylinkėmis. Sakoma, kad tokia būklė padėtų išlaikyti lietuvių, be to, būtų ir ekonominių pliusų: juk reikėtų savų paruoštųjų, valyklų, skalbyklų, kepyklų, įvairių namų apyvokos imonių, skystojo kuro stočių, bankų ir t.t. Visa galėtų būti lietuviška, savojo personaalo aptarnaujama, savųjų tvarkoma. O ką jau bekalbėti apie savasias bažnyčias, mokyklas, sporto aikštes, jaunimo namus. Tokiose aplinkybėse visa tai nebūtų sunku įgyvendinti.

Žodžiai nestato

Tai, žinoma, gražūs žodžiai, bet iki šiol nieko ta linkme nestengta nuveikti. Šį klausimą teko svarstyti su visa eile tautiečių. Žodinis pritarimas tokiai idėjai labai didelis, bet tuoj pat atsiranda visa eilė tu nematytųjų "bet"... Iš visų atsakymų galima susidaryti išvadą, kad, nežiūrint visų pritarimo balsu, ne labai tokios bendros lietuviškos kolonijos ir norima. Priežasčių daug. Daugumai pralobus, prabangiai išsikurus, dargi esant pernelyg aiškiam atlyginimų skirtumui, teliko noras grupuotis atlyginimų plotmėje pagal finansinį pajėgumą bei gyvenimo lygį. Tie matomi skirtumai nėra malonūs ypač mažiau pajamų turintiems, kurie negali ir vargiai ar kada galės pasiekti daugiau pasiturinčiųjų sluoksnius.

Ir dėl kitų priežasčių nemorali kaimynais turėti lietuvių. Išskyla visa eilė grynai šeimyninės reikšmės priežasčių: kaikiur nuolatiniai ar dažnoki barniai, vienkoks ar kitoks negeistinas protas, skirtinga namų ir aplinkos tvarka. Nenorima, kad tai išėtu aikštėn savųjų tarpe. Svetimi kaimynai paprastai su kitais lietuvišiais nepažįstami ir iš jų vargiai ką galėtų išgirsti. Lietuviai paprastai nepageidauja, kad saviškiai patirtu, kada ir kokie pobūviai ruošiami, kas lankosi, kada ir kokios šeimyninės šventės švenčiamos... Žinoma, kai pasikviečiama svečių, tai jau visai kitas dalykas.

Bėga nuo savųjų

Kad šie teigimai ar bent prieštaraus yra arti tiesybės, jau teko ne kartą girdėti iš pažįstamų, kurie turėjo lietuvių kaimynus ir nelabai džiaugėsi vėl jų su-

"O aš savo vilčių dar nepalaidojau..."

Rodos, dar taip neseniai, eidamas pro šalį, pas mane užsuko Gintautas Indrišius, jaunas ir žvalus vyras, 22 metų amžiaus. Jis dažnai pas mus užėdavo, mandagiai pasisveikindavo, pakalbėdavo ir, pastebėjęs mus ką nors veikiant, pasiūlydavo savo paslaugą. Jis ją pasiūlydavo ir kitiems savo kaimynams. O šie už tai jį labai gerbdavo ir mylėdavo, ypač senesnieji.

Šį kartą Gintautas savo paslaugos nepasiūlė, nes mano darbas jau visiškai baigėsi. Dėlto jis mielai leidosi į pokalbį, čia atverdamas savo širdies kerteles, čia atskleidždamas ateities planus, čia išskaičiuodamas kaikiuriuos savo rūpesčius. Niekaados, žinoma, nepamiršdavo paklausti, o kaip gi mes besilaikome.

O aš savo vilčių šį tą gyvenime pasiekti dar nepalaidojau, — tarė jis. — Man reikia tik susirasti geresnį darbą, sukaupti daugiau lėšų ir po metų — kitų ko nors griebtis, nes šiuo metu nenorėčiau nieko daugiau iš tėvelių prašyti.

Ir tokių pokalbių su Gintautu esame turėję ne vieną. Jis, mat, nebėgdavo nuo vyresniosios kartos, nevengdavo susitikti su gyvenime patyrusiais žmonėmis ir iš jų išgirsti vieną kitą praktišką mintį, kuri, kas žino, gali praversti jaunoms dienoms.

Bet šis mūsų susitikimas buvo jau paskutinis. 1968 m. spalio 23 diena Gintautui buvo tragiška. Ankstu rytą, važiuojant namo iš naktinės darbo pamainos, įvyko automobilio nelaimė, kurioje jis buvo mirtinai sužeistas. Tos pačios dienos vakarą, neatgavęs sąmonės, mirė.

"Nelaimės atveju pasaukite kunigą"

Labai dažnai net ir vyresnio amžiaus vairuotojas su savim nesinešioja tokio kreipinio. Gintautas buvo atsargesnis. Nors buvo jaunas ir mirčiai dar nesitikejo pažvelgti į veidą, bet kas žino savo lemtinę valandą? Ir atsargumas io neavovylė: nelaimė išitus, tuoj pat nuskuobė jo kun. P. Azubalis ir palaimino jo kelionę amžinybėn. O mums, kurie savo lemtingos valandos nemaujaučiame, šio jaunuoio atsargumas tebėna pavyzdžiu.

"Čia mano motina, čia tėvas"

Dar net ir Lietuvoje neviešose gimnazistas vengdavo su savo tėvu ar motina gatvėje pasirodyti. Ju varganas veidas, nuo darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

darbo palinkę pečiai, skurdus

A. a. Gintautas Indrišius

drabužis nevienam sūneliui ar dukrelei tapdavo gėdos motyvu viešoje vietoje pasirodyti. O juk ir čia, Kanadoje, ar mažą yra lietuviukų, kurie su tėvais nedrįsta pro savo draugus praieiti? O ką bekalbėti apie supažindinimą su jais! Mat, jie silpnai kalba angliškai ir jų pažiūros tokios "keistos", netokios, kaip šio krašto žmonių. O juk sūnelis ir dukrelė plaukia pavandėnui, kaip ir jų draugai. Tik tie tėvai vis prieš srovę, vis prieš vėją...

Netokio būta Gintauto. Nors šeimos visados iš kurio nors kampo ima veržtis dūmai, bet jis, ypač per pastaruosius keles metus, vis švelnėjo ir švelnėjo, stengėsi būti vis geresniu sūniumi.

Čia mano motina, čia mano tėvas, — išdidžiai ir pagarbiai jis, atsitikus progai, pristatinėdavo juos savo pažįstamiems ir draugams.

Kur pabėgs žmogus?

Gintauto mirtis didį sielvartą sukėlė jo tėvams. Apgalėjo jį artimieji, kaimynai ir draugai. O tiems, kurie patyrė jo paslaugą ir gerą žodį, taip pat nuriedėjo asara per skruostus.

Nevienam betgi kilo klausimas: ar reikėtų apraudoti tą, kurį, nors ir iš gražiausio jaunystės gėlyno, pakando mirties šalna? Gal jam reikėjo pasitraukti iš šio neramaus gyvenimo, idant išvengtų jo skaudžių smūgių, netaptų luosu ir nelaimingu, nepažįstamą, neprarastu to nuosirdaus jausmo, kurį jis savyje sutelkė per taip trumpą laiką... Juk niekas neatspės Didžiojo Kūrėjo planų, kuriuose išbraižyti ir mūsų gyvenimo keliai ir takeliai.

Pagaliau mirusiojo pasitraukimas ar jau iš tikrųjų ir reikiška jo netekimą? Juk argi ne tame pačiame pasaulyje gyvename mes ir mirusieji? Tiesa, Viešpaties pasaulis yra milžiniškas ir neaprepiamas, bet jis yra tik vienas ir jame gyvename mes visi, net ir pats Kūrėjas. Ir mės vieni nuo kitų niekur negalime pabėgti, taigi negalime vieni kiti ir netekti. Mes, gyvieji, gal tik dar nesame perėję tos dieviškos kūrbybos fazės, kurią yra perėję mirusieji ir dėlto tapę tobulėmis, gal plačiau šį pasaulį aprėpti, pilniau pažinti ir jautriau išgyventi. Bet vistiek ir jie, ir mes esame to paties Kūrėjo akivaizdoje. Tik gal vieni kiek toliau, kiti — arčiau.

Taigi, ir jaunasis Gintautas nėra mums buvęs, jis yra esamas. Ir šis esimas tebūnie sielvarto

MOKINIŲ TĖVŲ RŪPESČIAI

Toronto Maironio šeštadieninės mokyklos metinis tėvų susirinkimas įvyko š.m. spalio 20 d. Priskelimo parapijos auditorijoje. Mokyklos tėvų komiteto pirmininkas, Z. Girdauskas, pasiūlymą, kad gausių aukotojų ir visų darbe dėkų komitetas atliktų visus užsimotus planus. Jis pateikė susirinkimui priimti komiteto pasiūlymą — pakelti mokytojų algas po 25 ct. į valandą, pabrėždamas, kad mokytojų ir su pakėlimu pilnai nebus apmokėta už jų pasišventimą, bet vis dėlto pagerins nuotaiką. Antra, šiuo metu už mokslą tėvams mokescio ne didinti, nes gausioms šeimoms ir taip yra sunku nustatyti sumą \$30 su mokėti, o šeimos, kurios leidžia į mokyklą tik vieną vaiką, ir taip jau daug moka. Abu pasiūlymai buvo priimti. Tėvų komitetas prašė daugiau anų iš Bendruomenės, bankelių ir parapijų. Šias visas institucijas remia tie patys tėvai, o mokslą baigę jaunuoliai šeštadieninėje mokykloje tampa Bendruomenės, bankelių ir parapijų nariais. Tik tada, kai paaiškės, kad padidintų aukų nebus gauta, bus kreipiamasi į tėvus papildomo mokescio. Tėvų komiteto pirmininkas pastebėjo, kad ateinančių metų samatoje yra numatyta gauti aukomis \$4,500, t.y. \$1,400 daugiau nei praėjusiais metais.

Tėvų komiteto išdėstė A. Vaičiūnienės pranešime buvo perskaitytas ilgas praėjusių metų aukotojų sąrašas.

Revizijos komisijos pirm. K. Šapočkinas savo pranešime pastebėjo, kad išdo knygos vedamos tvarkingai.

Mokyklos vedėjas J. Andrulis savo kalboje pasidžiaugė, kad praėjusieji mokslo metai buvo ypač „derlingi“ — baigė 50 mokinių. Gražiai pasirodė mokyklos tautinių šokių grupė bendroje šventėje Čikagoje. Baigusiųjų 10 skyrių ekskursija į Otavą taip pat pavyko. Be to, mokyklos vedėjas pranešė, kad bus įvesti nauji vadovėliai.

Visiems komiteto nariams sutikus kandidatuoti, dar sutiko įeiti kandidatai J. Danaitis ir K. Gaputis. Pusiauslapt balsavimu buvo išrinkti ir pareigoms pasiskirstė sekančiai: pirm. Z. Girdauskas, vicepirm. J. Kulikauskienė, sek. L. Kalinauskas, išd. A. Vaičiūnienė, parengimų vadovės — A. Jagėlienė ir Z. Zaleckienė, nariai — K. Gaputis ir K. Cepaitis. Kandidatais liko — J. V. Simkus ir J. Danaitis.

Revizijos komisija sutiko pasilikti sekantiems metams. Jon įeina: pirm. K. Šapočkinas, nariai — V. Nakrošius ir P. Bražukas.

Iškelta visa eilė klausimų. Tėvų komitetas pageldivo: kad tėvai užsiimtumė mokescio už mokslą pirmoje mokslo metų pusėje, kad tėvai, kurie įeina į bankelių valdybas, dalyvauja bankelių metiniuose susirinkimuose, paremtų šeštadieninės mokyklos reikalus. Pagaliau tėvų komitetas kvietė tėvus paremti mokyklą savo gausiu atsilankymu į 1969 m. sausio 25 d. tėvų komiteto rengiamą balių Priskelimo parapijos auditorijoje. Susirinkimui sklandžiai pirmininkavo B. Saplys, sekretoriavo T. Zaleckienė. Z. G.

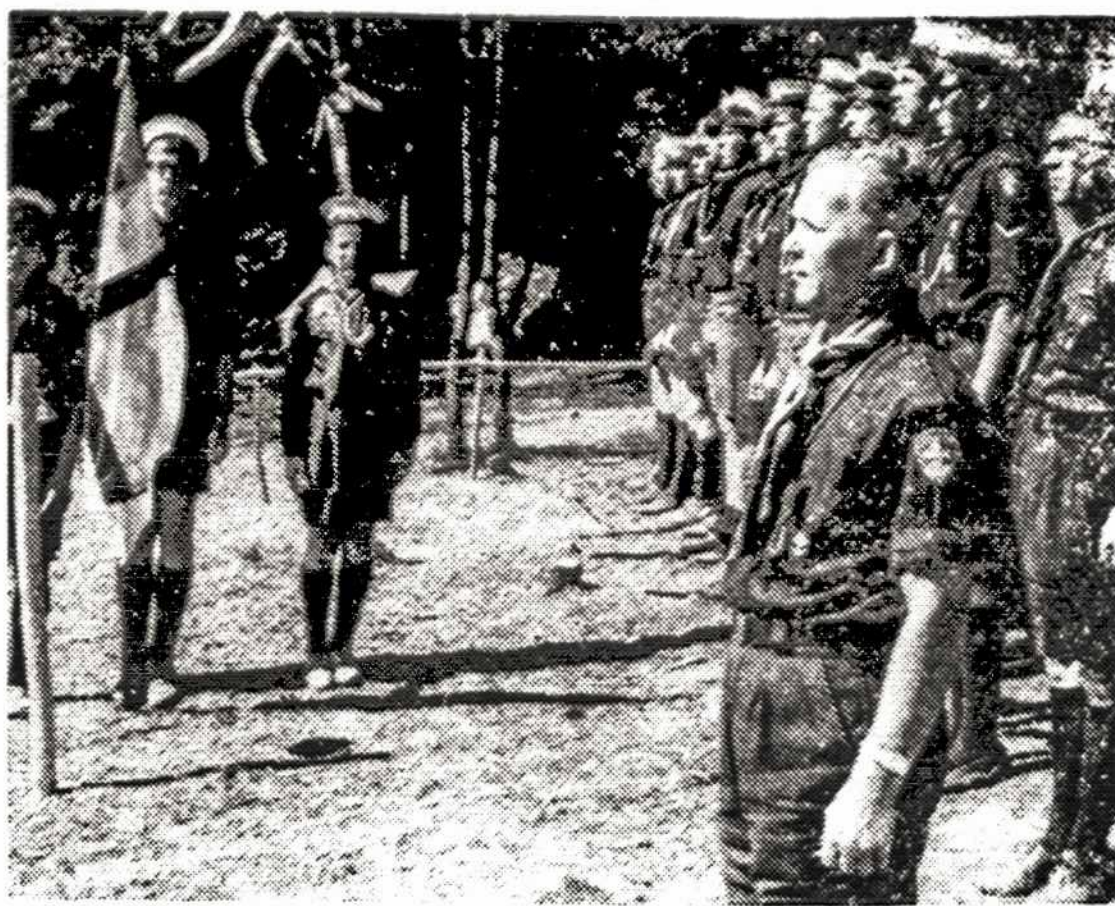

Silvija Kuncevičiūtė, baigusi gailingųjų seserų mokyklą Montrealyje

DIPLOMUOTA GAILESTINGOJI SESUO

Šį rudenį spalio 27 d. Silvija Kuncevičiūtė gavo gailingosios seserų (Registered Nurse) diplomą, baigusi St. Mary's School Of Nursing. Diplomą įteikimo labai gražios iškilmės įvyko puošnioje Vincent D'Indy konservatorijos salėje. Malonu pabrėžti, kad Silvija buvo savo kurso pirmininke ir baigimo iškilmėse kalbėjo visų baigusiųjų vardu. Ji šių metų baigusiųjų 64 grupėje yra vienintelė užsienietė. Dėto nepaprastai smagu, kad ji turi tokį pripažinimą tiek iš savo bendraklasė, tiek iš savo profesorių pusės.

Silvija gimė Vokietijoje 1947 m. Mokėsi Lasalle mokykloje ir gimnazijoje. Dalyvavo sporte ir buvo sporto klubo pirmininke. Gimnazijos vyresnės klasės buvo senfūne, o tre-

Toronto "Ramybo" tunto jūrų skautai penktąjį tautinę stovyklą. Dešinėje vadovai — ps. P. Gorys ir s. J. Dambaras

LONDON, ONTARIO

BENDRUOMENĖS apylinkės narių metinis susirinkimas — lapkričio 10, sekmadienį, 12.30 v., par. salėje, 1414 Dundas St. Susirinkimo darbotvarkė įvairi, įdomi. Bus renkama apylinkės valdyba ir kiti valdomieji organai, daromas įdomus pranešimas apie pavergtų tautų eiseną Londone ir kt. Bendruomenės apylinkės rūpesčiai yra visų mūsų reikalas. Tad visi dalyvaukime.

KUN. B. PACEVICIUS, Londono L. Siluvos Marijos parapijos klebonas, spalio 28 d. susižeidė koją ir laukia operacijos Sv. Juozapo ligoninėje. Parapijiečiai linki mielam klebonui galimai greičiau pasveikti.

SPORTININKAI IR SKAUTAI vasaros metu buvo įsijungę į įvairius

darbus tabako ūkiuose, įmonėse ir kitur. Kaikurie jų galėjo dar ir pastovysti. L.L.S.K. "Tauras" jaunųjų B komandos kapitonas S. Švilpa ir jo pavaduotojas J. Valaitis savaitę praleido "Vyčio" klubo surengtoje sportininkų stovykloje netoli Vasagos, lankydami žinomojo krepšininko ir pasižymėjusio trenerio P. Cekauso krepšinio kursų. Idėja gera, bet laikas nepatogus: vyresnio amžiaus Londono sportininkai irgi norėjo tuos kursus lankyti, bet dėl pradedusio tabako derliaus nuėmimo juose negalėjo dalyvauti. Mūsų jaunųjų A komandos kapitonas L. Butkus įmetė daugiausia krepšius iš visų turnyre dalyvavusių žaidėjų. Neseniai įvykusiose draugiškose rungtynėse prieš Toronto "Aušrą" jauniai A pralaimėjo, o jauniai B (jaunesnieji) laimėjo. Toronto "Vyčio" klubo 20 metų sukaktuviniame baliuje "Taurui" atstovavo valdybos narys V. Navickas ir B-k-dos kpt. S. Švilpa. Jie įteikė "Vyčio" pirmininkui A. Supronui auksinį "Vyčio" ženklelį. Skautės R. Bliskytė ir L. Petrašiūnaitė bei skautai broliai J. ir V. Valaičiai dalyvavo skautų stovykloje prie Čikagos.

L. PETRAŠIŪNAITE kartu su pagėjų katalikų gimnazijos pučiamųjų orkestru, kuriame ji groja, buvo nukvykusi į Barbados salą ir ten davė keliolika koncertų. Ypač atkreipė jos dėmesį tenyškių žmonių draugiškumas. Liucija P. labai aktyviai dalyvauja lietuviškoje veikloje, muzikoje ir kitur. D. E.

J. K. sutinka, kad dabartinė okupuotos Lietuvos tikrovė yra sukrečianti ir labai sunki, bet kelia klausimą, kaip apie tai turėtų būti kalbama viešumoje. Tai didelis ir sunkus klausimas, su kuriuo nuolat susiduria mūsų spauda ir veiksniai. Yra pastebėta, jog kaiku mūsų buvo persistengta "aliarmuoti" dėl tautų dydės, rusinimo, kitokių pavojų, ir tenka nemaloniai pajusti, kad vietoj užuojautos ar paramos tokie skundai išsiskiria visiškai abejingumą mūsų bylai ("jeigu jau taip, tai niekas negelbės"). Vadinasi, čia reikia tam tikro saiko.

Tik ar tai jau reikia, kad reikėtų visiškai atsisakyti aliarmuojančių žinių? Ar Elta, mūsiškė ir mums palankioji spauda turėtų pasinaudoti J. K. antrosios straipsnio dalies metodu? Atseit, visame reikšti oficialų optimizmą: lietuviškas kamienas yra labai kietas, tai amžinai nesitės, jieskoti pusį, kurios tokį tikėjimą stiprintų...

Aišku, kad ir to reikia. Bet ir čia lygiai svarbu neprarasti saiko. Vilties nepamesti — vienas dalykas, tačiau sunkioje ir pavojingoje būklėje užsimerkiti prieš tai, kas kelia siaubą, jieskoti vien nusiramino — kitas dalykas.

Abejoju, ar daug paguodos galima rasti paviršutiniškuose palyginimuose.

...Čia, Amerikoje, kaip atrodo, kartą teko aplankyti lietuvių inteligentų šeimą, kuri, kaip jis rašo, augštai iškilusi tarnyboje...

Argi tai ne oponento sukarikatūrinimas? Nesiruošiu mokyti gerb. J. Kuprionį taip, kaip jis "moko" kun. dr. Jucevičiū. Rašyti. Bet man lieka tik ramkask augstyn pakelti, kai ten pat jo mokykloje skaitau: "...teisybė, jei ją nušviesti tik iš vienos pusės, išsina iškreipta ir, tam tikra prasme, tapma neteisybe". Medice, cura te ipsum!

J. K. interpretuoja F. J. ir paskui savo interpretaciją užkabina oponentui. Taip jis daro antroje savo pasakymo dalyje. Pagal jį, išpūdžių autorius "lyg ir nori įtaigoti, kad išsigelbėjimo nebėra", o po to jau seka, žinoma, nuraminimai ir nauji pamokymai. F. J. vietoje klausčiau, ką bendro kelionė turėjo su Dubčeku vargais, bajoriška namų šeimininke Amerikoje ir proizraeliška televizijos programa? Giliai gerbiu p. Kuprionį už tai, kad jis mano, jog mums šiandien reikia Kudirkos tipo inteligentų, bet kuo remia jis savo įtarimą, kad F. J. to nežino? Apie tai galima ir reikia kalbėti, bet tai atskira kalba, į kurią nereikėjo velti jai nepriestavusio keliautojo išpūdžių.

J. K. sutinka, kad dabartinė okupuotos Lietuvos tikrovė yra sukrečianti ir labai sunki, bet kelia klausimą, kaip apie tai turėtų būti kalbama viešumoje. Tai didelis ir sunkus klausimas, su kuriuo nuolat susiduria mūsų spauda ir veiksniai. Yra pastebėta, jog kaiku mūsų buvo persistengta "aliarmuoti" dėl tautų dydės, rusinimo, kitokių pavojų, ir tenka nemaloniai pajusti, kad vietoj užuojautos ar paramos tokie skundai išsiskiria visiškai abejingumą mūsų bylai ("jeigu jau taip, tai niekas negelbės"). Vadinasi, čia reikia tam tikro saiko.

Tik ar tai jau reikia, kad reikėtų visiškai atsisakyti aliarmuojančių žinių? Ar Elta, mūsiškė ir mums palankioji spauda turėtų pasinaudoti J. K. antrosios straipsnio dalies metodu? Atseit, visame reikšti oficialų optimizmą: lietuviškas kamienas yra labai kietas, tai amžinai nesitės, jieskoti pusį, kurios tokį tikėjimą stiprintų...

Aišku, kad ir to reikia. Bet ir čia lygiai svarbu neprarasti saiko. Vilties nepamesti — vienas dalykas, tačiau sunkioje ir pavojingoje būklėje užsimerkiti prieš tai, kas kelia siaubą, jieskoti vien nusiramino — kitas dalykas.

Abejoju, ar daug paguodos galima rasti paviršutiniškuose palyginimuose.

SKAITYTOJAI PASISAKO

DISKUSIJOS NE IŠ TO GALO

Tik taip galiu pavadinti gerb. J. Kuprionio "diskusines mintis" ("T. 2." nr. 42), kuriomis atsiliepiama į kun. dr. F. Jucevičiaus keliones išpūdžių, tilpusius šiame laikraštyje. Tie išpūdžiai netruko sukelti atgarsių spaudoje. Vatikano radijas tęsinia juos perdavė klausytojams Lietuvoje. Gerb. J. Matulionis, man regis, neveltui skaitytojų vardu šioje tribunoje padėjo jo išpūdžių autoriui. Jungiuosi ir aš prie išreikšto pageldivimo turėti šito rašinio atspaudą. Gal čia galėtų pagelbėti ir pats autorius? Būtent, ta proga išpūdžių vietomis kiek papildyti savo gerai išmąstintų teologų ir filosofo smegenų samprotavimais. Drįstu tvirtinti, kad toks leidinys būtų didesnės išliekamosios vertės, negu eilė poezijos ar prozos knygelių, kuriomis mus maitina išsivijusieji leidyklos.

Bet grįžkime prie J. K. kritikos, kuri pradeda diskusijas ne iš to galo, t. y. nepiršia skaitytojo prie aptariamojo dalyko, bet atkreipia dėmesį į save. Ir kuo? Pirmiausia — savo nenuoseklumu. Kritikas iš savo aukos reikalauja to, ko pats sau visai netaiko.

Jis klausia: koks išpūdžių "aprašymo tikslas"? Man regis, išpūdžių yra subjektyvusis pergyvenimo dalykas, todėl vargu ar verta juos matuoti kokiais nors objektyviais tikslais. Bet kokį tikslą turi pats kritikos autorius? Beveik pusę straipsnio skyrė išpėsiotoms iš sąryšio citatomis, panaudodamas netiesiogingą apsakojimo formą. Koks tokios operacijos rezultatas, paliustruokime sakiniu iš paties kritiko straipsnio. Kaip gi atrodytų toks p. Kuprionio minčių apsakojimas jo pavyzdžiu?

...Čia, Amerikoje, kaip atrodo, kartą teko aplankyti lietuvių inteligentų šeimą, kuri, kaip jis rašo, augštai iškilusi tarnyboje...

Argi tai ne oponento sukarikatūrinimas?

Nesiruošiu mokyti gerb. J. Kuprionį taip, kaip jis "moko" kun. dr. Jucevičiū. Rašyti. Bet man lieka tik ramkask augstyn pakelti, kai ten pat jo mokykloje skaitau: "...teisybė, jei ją nušviesti tik iš vienos pusės, išsina iškreipta ir, tam tikra prasme, tapma neteisybe". Medice, cura te ipsum!

J. K. interpretuoja F. J. ir paskui savo interpretaciją užkabina oponentui. Taip jis daro antroje savo pasakymo dalyje. Pagal jį, išpūdžių autorius "lyg ir nori įtaigoti, kad išsigelbėjimo nebėra", o po to jau seka, žinoma, nuraminimai ir nauji pamokymai. F. J. vietoje klausčiau, ką bendro kelionė turėjo su Dubčeku vargais, bajoriška namų šeimininke Amerikoje ir proizraeliška televizijos programa? Giliai gerbiu p. Kuprionį už tai, kad jis mano, jog mums šiandien reikia Kudirkos tipo inteligentų, bet kuo remia jis savo įtarimą, kad F. J. to nežino? Apie tai galima ir reikia kalbėti, bet tai atskira kalba, į kurią nereikėjo velti jai nepriestavusio keliautojo išpūdžių.

J. K. sutinka, kad dabartinė okupuotos Lietuvos tikrovė yra sukrečianti ir labai sunki, bet kelia klausimą, kaip apie tai turėtų būti kalbama viešumoje. Tai didelis ir sunkus klausimas, su kuriuo nuolat susiduria mūsų spauda ir veiksniai. Yra pastebėta, jog kaiku mūsų buvo persistengta "aliarmuoti" dėl tautų dydės, rusinimo, kitokių pavojų, ir tenka nemaloniai pajusti, kad vietoj užuojautos ar paramos tokie skundai išsiskiria visiškai abejingumą mūsų bylai ("jeigu jau taip, tai niekas negelbės"). Vadinasi, čia reikia tam tikro saiko.

Tik ar tai jau reikia, kad reikėtų visiškai atsisakyti aliarmuojančių žinių? Ar Elta, mūsiškė ir mums palankioji spauda turėtų pasinaudoti J. K. antrosios straipsnio dalies metodu? Atseit, visame reikšti oficialų optimizmą: lietuviškas kamienas yra labai kietas, tai amžinai nesitės, jieskoti pusį, kurios tokį tikėjimą stiprintų...

Aišku, kad ir to reikia. Bet ir čia lygiai svarbu neprarasti saiko. Vilties nepamesti — vienas dalykas, tačiau sunkioje ir pavojingoje būklėje užsimerkiti prieš tai, kas kelia siaubą, jieskoti vien nusiramino — kitas dalykas.

Abejoju, ar daug paguodos galima rasti paviršutiniškuose palyginimuose.

Lietuviškų gyvenviečių nebebus

(Atkelta iš 3-čio psl.)

venti kartu šalimais, netoli, kad būtų galima ir vienu kitu žodžiu persimesti kasdien. aplankyti vieni kitus pėsčiomis. Dar, galimas dalykas, bendroji taisyklė negalioja vasarvietėse. Čia vasaros metu ribota laika, atrodo, nuikniausiai gali sutarti ir bendrauti savieji tautiečiai.

Vargu ar mums kada pavyks įgyvendinti didesnį projektą — įsteigti lietuviškų kvartalų ar gyvenvietes su savo bažnyčiom, mokyklom, įmonėm. Individualumas, privatumas iau pernelvę giliai yra mūsų palietęs, ir niekas nebenorėtų atsisądėti šios privilegijos. Bepigu buvo mums kalbėti ir svajoti apie kompnaktine mase persikėlimą iš Europos do stovyklų i užtvorio kraštus. Tuomet visa atrodė ir realu ir patrauklu, bet šiandien jau vargiai įvykdoma.

se. Ar galima lyginti du nevienodus dydžius, kaip Dubčeką, t.y. satelitinę valstybę su formaliai nepriklausoma kompartija, ir Sniečkų (ar būsimąjį anti-Sniečkų), t.y. Maskvą pavaldžią srį su atitinkamai subordinuotu kompartijos padalinio? Ką gi savo dabartinėje padėtyje okupuotosios Lietuvos žmogus gali panašaus surasti, kaip galybių remiamos nepriklausomos, užimtajais arabų plotais apsisaugojusios Izraelio valstybės plietietis?

Sunku sutikti su griežta nuomone, kad Maskva neskaityto mūsų spaudos skundų ir aliarmų. Manau priešingai: ne tik skaito, bet dar net rūpestingai suskaičiuoja visus "kietus" ir "minkštus" balsus. Dėlto galime ginčytis ir eksperimentuoti, kuri prielaida mums naudingesnė. Nemačiau, kad lengva surasti "aukso vidurį" ar kad jo visuomet reikėtų.

Noras viską suvesti į "vieną" klausimą buvo ir liks pasmerkta nepasiekti sudėtingoje tikrovėje. Pripažįstu, kad tai geras būdas ginčui iššaukti, bet tuo atveju ginčysimės ne dėl kun. dr. Jucevičiaus kelionės išpūdžių.

A. L.

SENPRISIŲ PRAEITIS

Dr. M. Anysas, autorius veikalo "Senprisių laisvės kovos" yra gavęs iš skaitytojų įvairių laiškų. Vieno jų ištrauką čia spausdiname. Red.

Gerb. "Senprisių" autoriau!

Vos tik perskaičiusi knygą, tuoj noriu Jums pareikšti padėką: kokios neįkainojamos vertės turinys, kaip visapusiškai sutelkta medžiaga, kaip aiškiai ir įdomiai išdėstyta — be tuščiažodžiavimų ir pašalinių nušnešėjimų, kaip dažnai pasitaiko dabartinėse mūsų knygose! Šita knygą mums buvo labai reikalinga, nes permenai apie senprisių išsianėmimą. Be to, senprisių kovos (bevilniškos) ir kryžiuočių žiaurumą taip gretomis atsiliepia į dabartinę lietuvių būklę po bolševikizmo. Gerai, kad kalbą davėte pertikrinti — nekliaura sąryšio ir kt. netikslumai, malonu skaityti, daro gerą įspūdį visais atžvilgiais.

Jūs dabar turite tiek gyvos medžiagos ir vaizdų — rašykite daugiau ka nors tomis temomis. Čia mums įsidėmėtina tikrovė iš praėjusių kovų genčių gyvybės, jų ryšingumo kovoti dėl laisvės, jų ilgesys žmoniškų teisių, jų meilė savai žemei!

Aš, kaip lituanistė, ypač dar pasidomėjau varda — asmenų ir vietovių. Si sritis dar laukia darbininkų. Iš senprisių neliko jokių raštų, o svetimiųjų beveik visus žodžius apdardė, tad reikėtų daug triušo (ar nuovokos, išmanymo) — gal dar daugelis pavadinimų išryškėtų savom baltų-aiškių formom. Jūs ejote geru keliu — pasekėte vardų formas iš pirmųjų šaltinių ir savo galva darėte išvadas, t.y. nesitenkinote kitų, vėlesniųjų tyrėjų, išvadomis. Pvz. Sudavija — gal ir geriau (aš gi suvalkiečiau)? Man vis buvo neaišku, iš kur surasta ta ilga ū — Suduva, lyg kiltų iš "sūdyti" (druskos). Irgi prieasaga "ava" gal geriau, jeigu vietos žmonės daugiau linkę taip tarti. O juk "ava" ir "uva" yra lietuviškos, tad nedera kokiam augštaičiui arba kapsui primesti savo tarmę kitiems.

Kaikurie vardai jau gražiai atitaisyti: Geldupė, Ungurupė, Baislaukiai, bet dar daug kitų laukia savo eilės... Man dar vis knieti dėl Pregel, nes upe reiks vadinti ir ateityje kaip nors, neišnyks kaip kaimai ir žmonės. Dabar pas mus oficialiai rašoma Prieglius, -aus; visai netikra ir bjauri, gramozdiška lytis... Jūsų Priegla jau artiau tiesos, o ir lengviau, gražiau skamba negu Prieglius...

P. Janutienė

LAISKAI IŠ PUNSKO

Ant mano rašomojo stalo guli visa eilė laiškų... Viskas prasidėjo po to, kai pasiūčiau paramos vienam nepažįstamam asmeniui. Labai greitai atsirado kitas prašantis. Vėliau — trečias ir ketvirtas... Paruošiau penkis siuntinius. Kai jie pasiekė adresatus, atėjo 5 padėkos laiskai ir 5 nauji prašymai! Pasiėmus tuos laiškus nuėjau pas Sv. Jono Kr. par. katalikų moterų draugijos pirmininkę. Kaip tik tuo laiku moterų ruošė siuntinius į Punksą. Iš klausius mane pirmininkė atsakė: "Turime 150 prašymų, tegalėjome išpildyti 49. Jeigu Jūs galite toms šei-

PRANESAMA APIE NAUJĄ GYDOMĄJĄ MEDŽIAGĄ

sutraukiančią hemorojus

Tai yra ypatinga gydomoji medžiaga įrodžiusi galą sutraukti hemorojus ir pataisyti sugadintus audinius.

Pagarsėjęs tyrimų institutas atrado nepaprastą gydomąją medžiagą, sugebantią sutraukti hemorojus be skausmo. Ji per kelias minutes sumažina niežėjimą ir nepatogumus bei pagreitina uždegimo pažeistų audinių gijimą.

Visais t y r i m o atvejais švelnėjant skausmams, įvykdavo hemorojų susitraukimas.

Tačiau visų svarbiausia — rezultatai būdavo toki nuostabūs, kad šis pagerejimas tesdavosi daugelį mėnesių. To buvo pasiekta naudojant gydomąją medžiagą (Bio-Dyne), kuri greitai padeda užgyti pažeistoms celsams ir sukuria naują audinių augimą.

Dabar Bio-Dyne galima gauti tepalo bei žvakių formose "Preparation II" vardu. Praskirkite vienos vaistinės. Pinigai bus grąžinti, jei nebusite patenkinti.

moms paruošti siuntinius, siųskite. Aš, žinoma, daugiau siųsti negalėčiau, o laišku sava ranka išmesti irgi negalėčiau. Mėginau juos perduoti kitiems lietuviams, deja, visi kratėsi; sakė — pasiųsi vienam, atsisar — kitas ir galo nebus. Taip aš visvien laiškus atidaviau pirmininkei. Jinai giliai atsiduso, pakraipė galvą ir nenoromis juos priėmė. Anie laišukai turbūt susilaukė likusiųjų neįpildytų prašymų likimo...

Jūriū! ir naujų laiškų dešetą ir nežinau ką su jais daryti? Vieni prašo tiktai atliekamų senų drabužių, kiti stačiai maldauja bent vaikams ko nors šiltesnio apgrenti, nes artinasi žiema. Dvi tautietės prašo: jei neturite atliekamų drabužių, tai atsiųskite bent senų pakločių, iš kurių būtų galima pasidaryti vystyklų besirengiančiam kūdikiui išvysti pasaulio šviesą... Viena prašo vaistų; kita maldaute maldauja lietuviškos maldaknygės, nes Punkske jų neįmanoma gauti. Visų prašymai kuklūs, juos būtų galima išpildyti, tiktai paskutiniosios ne! Turiu pustutinį maldaknygį ir maloniai jas išsiųsčiau, deja, lietuviškoji maldaknygė į Lenkiją nepatenka... Ne dėlto, kad Lenkija yra komunistinės Rusijos satelitas, o dėlto, kad maldaknygė lietuviška. Pasiųskite lenkišką maldaknygę — adresatą pasieks (jau buvo išmėginta). Lietuviškos maldaknygės ar knygos dingsta iš siuntinio! (Ar vėl mano ankstyvesnis oponentas puls ginti lenkus, tvirtindamas, kad lietuviui nediskriminuojami? Siųlyčiau pabandyti pachiām).

Išsiųsti vieną siuntinį tekainuoja \$4 — \$5. Kač pagalvoji, mes, ačiū Dievui, esame ir sotūs, ir apsirėnę bei rėdomės visai neblogai. Dėvėtų drabužių, ir tai dar gerų, atlieka visiems. Tad ar juos mes išmetame, ar viskas eina į Sv. Vincento Pauliečio dėžę, ar kur kitur? O galėtume turėti Suvalkų trikampyje lietuvių šeimą, kurią pametume bent kartą metuose. Kokia būtų paguoda žinant, kad remiam savąjį, mažiau laimingesnį už mus tautietį.

Sakoma, kad meilė — savišalpa prasideda nuo savųjų. Tad neužmirškime Suvalkų trikampi! Mūsų broliai laukia mūsų paramos!

Regina Kutka

Red. pastaba. Minėti laiškaiprašymai pasiekia ne tik šio laiško autorę, bet ir daugelį kitų. Dalis jų ateina į "T2" redakciją. Privati labdara yra girtinas dalykas, tačiau, esant didesniams pareikalavimui, ji darosi neįmanoma, be to, yra pavojus, kad parama gali tekti daugiau prašantiems. Yra žinių, kad vieni gauna po kelis siuntinius, kiti — nieko. Reikalinga paramos koordinacija. Kanadoje jau vykdo Salpos Fondas, o JAV-se — BALEFas. Taigi, šalpos prašymai iš Suvalkų trikampio yra perduotini toms įstaigoms.

Zuvies gaminių eksporte Kanadai pernai po Japonijos teko antroji vieta pasaulyje. Džiovintos, sušaldytos ir dėžutėse konservuotos žuvies Kanada eksportuot už \$235.000.000. Šio eksporto 61,6% nupirko JAV, 13,9% — Britanija.

Federacinis sveikatos draudimo planas, susilaukęs kaikiuru provincijų, ypač Ontario, didelės opozicijos, žengia į priekį. Šiuo metu plane numatytomis gydytojų paslaugomis jau naudojasi Britų Kolumbija ir Saskačevanas, o nuo 1969 m. balandžio 1 d. įsijungs Naujoji Škotija ir Manitoba. Didėjantis narių skaičius, atrodo, privers pakeisti nuomonę ir Ontario premjerą J. Roberts, nes jo įvesta drauda negauna jokios paramos iš federacinio ižo, kurin suplaukia ir Ontario gyventojų mokesčiai.

LIETUVA GERIAUSIA IR VERTINGIAUSIA DOVANA

DOVANŲ PAZYMEJIMAI IR JAV DOLERIŲ PAZYMEJIMAI PILNAI GARANTUOTI GREITESNIS PRISTATYMAS DOVANŲ PAZYMEJIMAI

yra vertingiausia dovana ir daug geriau, negu siuntiniai. Jūsų giminės gali tai patvirtinti. Todėl, jei sekančią kartą planuojate siųsti siuntinį, susilaikykite ir vietoje jo pasiųskite

DOVANŲ PAZYMEJIMUS ir pamatysite, kaip patenkinti bus jūsų giminės.

TIK DOVANŲ PAZYMEJIMAI suteikia galimybę jūsų giminėms nusipirkti specialiose Vnešposlytorgo dolerių krautuose puikiausius Amerikos, Vakarų Europos ir vietos gaminius. Jūsų giminės patvirtins tai.

TIK DOVANŲ PAZYMEJIMAI suteiks galimybę giminėms pirkti SPECIALIOS NUOLAIDOS KAINOMIS.

Jūsų giminės galia tai patvirtinti. Joks mokeskis neimamas nei iš siuntėjo, nei iš gavėjo.

RUBLIAI Į SSSR Jei norite, kad jūsų giminės gautų rublius, galime tai padaryti per užsienio prekybos banką Maskvoje. Jūsų giminės gaus pinigų pilnai be jokių atskaitimų per 10—14 dienų. Tarifas — 9 naujieji rubliai už \$10.00. Persiuntimo išlaidos — \$2.75 iki \$30.00 sumos ir 10% virš \$30.00 sumos. Visi užsakymai pilnai garantuoti ir apdrausti.

UŽSAKYKITE DABAR TIK PER INTERTRADE EXPRESS CORP.

125 East 23rd Street, New York, N.Y. 10010 U.S.A.

PRASYKITE MŪSU NEMOKAMU KATALOGU

TAI NE TA, APIE KURIĄ GALVOJI

Tai degtinė. Baltoji degtinė.

"McGuinness White Canadian Whisky".

Pilnai nusistovėjusi ažuolinėse statinėse,

keturis kartus valyta, tris kartus filtruota.

Nepaprastai švelni ir žavinčiai skaidri.

Taip maloni, kad mes ją vadiname užkandžių degtine. Tai puikus gaminys. Pamėginkite. Patirsite jos lengvumą.

McGuinness Distillers Limited

Retai kuris mūsų plunksnos darbuotojų buvo taip vienbalsiai, triumfiškai „a la Trudeau“ priimtas rašytojų vyrų, kaip Pulgis Andriušis. Pasirodžiusi 1947 m. jo lyriniai miniatiūrų knygelė „Anoj pusėj ežero“ su žavio savo nuosirdumu, savitumu gausias anuomet skaitytojų mases. Ir ne vien todėl, kad tą syk kretė visus nostalgijos drugys.

Dar ir šiandien, po dvidešimties metų, Pulgio piešti Sėlių krašto vaizdai virpa pirmųjų spalvų vaizdu, kvepia juodžemio dregme. „Aušros“ (tos gimnazijų gimnazijos auklėtinis), devynis amatus keitęs tipelis, kažkada juokines žmones fejtonais ir kumpanais niekiais žurnalistas tapo mūsų literatūros klasiku, kurio raštus ima leisti žaliai mundurely, kaip „Immortels“ pritinka Lietuviai Enciklopedijos leidykla.

Tik ką pasirodė pirmasis tomas, apimantis tą patį „Anoj pusėj ežero“, naujai parašytą „Septintąjį įleidus“ (memuariniai-autobiografiniai apmatai) ir Alberto Zubro nuosirdų impresionistinių įvadą „Pulgio Andriušio kūryba“. Ji seks dar du tomai, kuriuose ras vietos trypių už durų kiti autoriaus kūriniai — „Sudie kvietėli“, „Rojaus vartai“, „Tipelis“ ir t.t.

Ginčytina, ar leidejų sumanytoji knygų grupavimo tvarka yra pati geriausia. Mūsų manymu — ne! Nesunku tačiau atspėti, kad skaitytojų ypatingai sumasins atsiminimų pluoštas „Septintąjį įleidus“. Juo ir pradėsime.

Pasakotojo dovana Pulgiui seniai pripažįstama. Memuaristai taip pat. Nepaslapsti, kad kai pasirodė „Literatūros pradėję“ Pulgio memuarinis straipsnis apie a.a. Juchnevičių, buvo pasitiktas recenzentų su valiomais. „Kas galėtų geresnio paminklo tikėtis“, — retoriškai klausia įvado autorius A. Zubras, — „kokie yra susilaukęs Juchnevičius iš draugo Pulgio plunksnos?“ Nebūtina mums sutikti su jo nuomone. Kaip jau esame kitur minėję, noras piešti portretą „be pagrazinimų ir kosmetikos“, kad jis būtų „žmogai patrauklus ir toks alsiuojantis gyvas“, dažnai pastumia memuaristus į kitą kraštutinumą, būtent, tepsiminti tik tuos gyvenimo epizodus, kurie surišti su bohemiška „romantika“, su tuo „sursum corda“, išreikštu A. Gustaičio dvieliu: „O buvo, buvo gražus pasaulis, namo keliant ant keturių“.

Tenka pripažinti, kad „Septintąjį įleidus“ tokių dvasinės ekstazės aprašymų, ačiū Dieviui, neperdaugausia. Triukšmingame, raibame savo gyvenimo kelyje Pulgis Andriušis sutiko visokių maliu — tvirtų žmonių ir svyruonėlių, pranašų ir ištėnantių per devynis prakaitus, bet visumoje tai portretų galerija piešiama vienodu atidumu, nesistengiant išskirti vien anekdotiškų aspektų.

Kitas klausimas, ar struktūrinis atžvilgis „Septintąjį įleidus“ yra vientisas, išbaigtas kūrinys. Mūsų manymu (ir apgalvestavimu), aiškiai ne! Pusiaulyvyros, išbalansavimo stoka tokiu akivaizdi, kad norisi stačiai barti visus: ir autorių, ir raštų leidėjų. Ironiškausia, kad kompozicinė nedarna primena kažką „Berzaitiln“ (pirmoji Pulgio apsakymėlio, sužavėjusio skaitytoją ir dabar kažkodel „su pravoslavinto“ ir „Tauragnus“) fabula. Kol Pulgis kopija į kalną, tai yra, per pirmąją knygos dalį (maždaug 10-11 perskyrimų), turi laiko viską peržiūrėti, rūpestingai pasikrauti į vežėčias, bet kai „kalamaškė“ pasileidžia nuokalnė — į tremtį, emigraciją, aiškiai jaučiasi darėjimas, skubėjimas, išvirstas į sausą įvykių registraciją, chronologiją. Atrodo, rašytojas, leidėjo skubinamas, turi atsakinėti su nuoboda klausimu anketa. Nebūtų Pulgis Pulgio, jeigu, net ir gėnamas, nerastų laiko užsisiauti, pafilosofuoti apie literatūrą, išeivio psichikos metamorfozę. Jo mintys ir čia pulgiškai gyvos, savitos, įdomios. Tačiau visumoje antroji knygos dalis schemiška ir net gal pasižyminti atrankos stoka.

Atvirai pasakius, galbūt tas išpūstas susidaro dar ir todėl, kad skaitytojas Pulgiui ypatingai reikšlus. Ir dar, neužmirškim. Pulgis, kaip memuaristas, turi tvirtą varžovą Aisčio („Apie laiką ir žmones“) asmenyje.

Atsiminimų rašytojų turim jau nemažą pulkėlį — M. Vaitku. Sveista. Aisti, neskaitant visuomenininkų: Kairio, Raštikiour

kt. O kur Lietuvoj rašė a la Venclova, Tilvytis... Iš jų literatūrai tik Aistis ir Putinas (savo fragmentais, spausdintais „Poezijos pavasary“ ir „Pergalė“) yra nuostabūs savo žodžio jėga ir dvasine kultūra. Nė vieno tačiau jų gyvenimas nebuvo toks turtingas įvykiais, kaip Pulgio Andriušio, kuris, tikra to žodžio prasme, vartėsi per galvą, tai prasimanydamas visokių ausius amatus, tai leisdamasis į keisčiausias avantiūras („drošė“) ir Rymą, laivų ir kažkokią Valiją. Nenuostabu, kad nenuostabus Pulgio patirtis tokia spalvinga, kad ilgai neišsilaikytų išlampa pasigedamas papildomų nuotykių, dar daugiau taiklių charakteristikų. O ju, skubėdamas užbaigt ir taip prailgus autobiografinius metmenis, autorius, atrodo, pasižyškėti. Kas kita būtų buvę, jei pasinaudojotės Aisčio metodu, Pulgis būtų patenkinęs vos keletu tvirtai įremtu savo gyvenimo mozaikos kietvartinių. Tada jo knyga būtų buvusi tikrai meistriška.

Tai aišnapl nereiškia, kad jo memuariniai - a u o biografiniai apmatai būtų anemiški ar nuobodūs. Priešingai, kaip sakėme, pirmojo daly apstu vaizdų vaikų, epizodų, Sėlių genties mistikos pavaizdavimų, tikroviškų Kauno buities aprašymų, tikslų charakteristikų. Pulgis, sakysim, nuostabiai sugeba apibūdinti profesūrą. Nevisi sutiks su jo charakteristikomis, bet jam tenka tarti ačiū bent už tai, kad jis rehabilituoja prof. Vabala-Gudaitį. Dažnai autorius, sakyti, iš nieko sukuria personažą. Tokia sugrąžinta gyvenimo figūra yra Salomas Zelmanavičius. Scena, kurioj Pulgis pasakoja, kaip pastulakos Didžiokas ir Dauguvietis išnaudoja Salomą, kad jis juos girdytų, nuostabi savo gaudumu ir tiesa. Nemažiau gyvas yra ir V. Barčiauskas. Kartais autoriui pakanka vien kelių eilučių, kad atsistotų kaip gyvas prieš akis aptariamasis asmuo:

...Jau dvare pastakės radijo stotį, pradėjus programą, atvyko iš Kauno vokiečių kalbos diktoriaus pakviestas poetas H. Radauskas. Jį priėmiant ant kampo, kol susiras sau pastogę. Susineš savo goethes, šileries, hoelderlinus, rikles, grizes iš tarnybos visas nuskeidavo kituose pasauliuose. Vieną rytą atsitrengė namo po naktinių nuotykių, H. Radauskas visa rūšybę puola mane dėl tuščių leidžiamų laiko, nesidomėjimo literatūrinėmis studijomis, kaip kad pridera kiekvienam humanitarui, girdi, šlamstas tas tavo žurnalizmas, nusivalkioi ir baigsi gyvenimą atbukusiu plunksnagrauzio kapliu, nors paskaitytum gerą knygą.

Kitas rašytojas būv, gink Diev, neminėjęs savo silpnųbių. Veikia būv patį save kėles. Pasitaiko, kaip matysim, Pulgiui ir čia suklypti, bet iškiliasia jo dorybė laikytume žvelgti į praeitį be kartėlio. Užmiršti nuostaudas, kurių jam, kaip kiekvienam, turbūt dalis teko. Tai nedažnai pasitaikęs memuarinių veikalų autoriuose bruožas. Kaip bebūtų žavi, kupina šilumos knyga „Apie laiką ir žmones“, Aistis neiškenčia neįkandęs kam ir blauzdas. Pulgio Andriušio knygoj neteko pastebėti to niežėjimo suvesti saskaitas. Veikia jis per neapsižiūrėjimą lepers ką nors nelabai komplimentiško. Šiapus labiau linkęs užgaisti pasakojimu apie brangaus jam žmogaus staigią neregystę ar bevadžioto senelio keistą elgseną Tiubingeno kapuose, užuot skalbęs nevidonus savo priešus. Bet ir tuose graudžiuose puslapiuose išvengia sentimentalumo.

Kitas būdingas Pulgio bruožas yra dovana kalbėti su humoru, su liūdnų šypsniu. Atminimų grūtiš galėjo pastūmėti autorių į beatoadainių plepumą ir pozavimą. Tiesa, skyrylėje apie vokiečiųmečio įvykius Pulgis verčia protarpiais suabejoti skaitytoją, ar aprašomieji dalykai nėra išlausti iš piršto. Patetiškai nuoskamba ir jo pastangos priminti savo nuopelnus antrojoje rašinio dalyje, kurioj visai be reikalo suminimos vertintojo komisijos pavardės, ištraukos iš protokolų ir t.t. Gal tai pasekmė to prakeikto anketos lapo, kurį minėčiau šios recenzijos pradžioje. Bet iš kitos pusės, tariamai mistifikuojas, bronzinąs save autorius nustebina skaitytoju, kai ima ir atveria savo rašytojiškos kulinarijos paslantis.

Dailininkas-mozikas pirma priskaldo krūvas atlaukų, įvairaus dydžio ir skirtingų spalvų, tačiau iš anksto

zino, kokia bus kūrinio struktūra ir faktūra (apmatai ir ataudai). Apelstiges žaliavų, mozaikas darbo metu prisiskaldo naujų, kol baigia lipdyti iki galo. Rašytojas, atsisėdęs prie tuščio popieriaus lakšto ant masinės veleno, jei ką žino, tai tik miglotą bendrą idėją, neturėdamas jokių žaliavų apmatams ir ataudams. Juodraštis ir yra autoriaus žaliava. Jos pasigaminimas man yra pats prikliausias naujos knygos rašymo aktais, nes visa laiką mane kamuoja mintis, kad iš tos krūvos rankraštų gal tik vienas liesas ketvirtadalis neuels į šukšlyną. O pilnų, galutines redakcijos nepalietusių, sakinių, vargalių tesudarys vienas nuostimtis. Tačiau nepaisant šios pasibaisėtinės laiko gaisraties, psichinio nuosmūgio, kiekvienam kūrinui juodraštis turi būti pagamintas iki galo, kitaip neužsusi masinos. Baigęs pirmąjį rankraštį, ir, jei leidėjas ar redaktorius nemina ant kulnų, ilgam pamirštu tą žaliavą numetęs stalčiu išsigulėti. Visai kita istorija rankraštų redagavimas, galutinas paruošimas spaudai. Čia tuojau išsisklaido kibirkštis, kažkur visą laiką besilapslę „įkvėpimas“ pačiumpa už rankos ir veda iki galo. Berekduojant savaime išryškėja, suformuoja tam veikalui savaime faktūra (ataudai), pakeliami aiskieji ir struktūriniai apmatai bei stilius.

...Kaip nevykęs būtų juodraštis, tegu tai turza-keverza, tingių akimirkų niekadarbis, vis atsisiras koks žodis, mintelė, šapelis, už ko nusitvėręs galima atkurti padorų sakinį, šmaikštų vaizdą. Man kartais gėda būtų parodyti savo kai kuriuos juodraštus, iš kurių vėliau atgaminau dalykų, kuriuos net kritikai pagarbino.

...Juokingai atrodo alksnis su „raganos sluotomis“ ant sveikų šakų arba medyje užaugę gumbai. Juokingai atrodo kuprukas...

Feljetonas man buvo kaip raganos sluota, gumbas ir kupras.

Vis tai samprotavimai, kurie galbūt kiek ir nublunkina „rašytojo iš Dievo malonės“ aureolės švytėjimą, bet kartu išryškina išimties kūrinyje tiesas.

Be šiu prisipažinimų būtime taip ir laikę Pulgi Andriušį gamtos fenomenu, Augstaitį laskė tute; nebūtume atspėję jo kasdieninės, slenkščiuotos, muzikališkos frazės paslapčių. Būtų likes įsiai regionalinių rašytojų. Gal pridėtume — gaivališku, „poete du terroir“.

„O baltas, rožiniais šlakais apšlakstytas snaudais mano, kad už dirvonėlio jau baigiasi pasaulis!“, — sako P. Andriušis vienoj savo lyriškų novelių, ir kažkaip tie žodžiai tinka jam pačiam.

...tikrai atvažiavę į Gaidžiū atostogų pasijudavau tikrai namie. Kai vienas dvylikos brolių juodvarniais lėkėsiu pakabindavau ant gembės miestukis sparnus, atvirsdamas eiliniu gaidžiū, savu tarp savųjų. Plona civilizacijos plutele nupūdėdavo iš žengus gimtojo kaimo laukaus, tėviškes vėjas nupūdėdavo kažkur toli P. Skardžiū ir S. Čiurlionienės lietuvių kalbą ir samonės grįždavo skambi sėlių giminės tarmė, raktas į kaimiečių širdį... Stebėdavau P. Čivrką, kuris taip pat ruošėsi literatūrai, kad taip mažai domisi savo gimtojo kaimu, niekuomet negirdėjęs jo pasakojant apie tėviškę, net vasaros metu nevažiuodavo namo, prasitindavo Kaune ar atostogoms nusitrenkėdavo į kokią madingą poilsiavietę“.

Tas prisirišimas prie savo gimtosios žemės toks stichinis, kad ir trečiajį sykį skaitydamas „Anoj pusėj ežero“ negali atsipirti lyriko autoriaus kerams. Knyga pasižymi begalinio alkū gvent, tikslia detalės pagava, meistrišku sugebėjimu jungti poetinės visumos priestarinę gausias realistinius vaizdus. P. Andriušis nusileidžia būti laikomas vienu iškiliausių mūsų rašytojų.

Nelabasis šnabzdė ausin kažką kita. Būtent, gal ir negerai, kad tasyk Vaičaus entuziastingieji kineastai nepagrėbė Andriušio. Žinoma, ne apie priliptimą galvojama, o prikalbinimą naujų avantiūron — filmui. Galbūt Pulgis, susiradęs Donekaitis + Valančius kombinaciją, būtų sukūręs filmų kadro + lyrinio savo teksto formulę? Dabar tai atlikti lieka kitiems.

Atsiusto naminėti

LIEUVIŲ INŽINIERIŲ IR ARCHITEKTŲ METRASTIS. I tomo IV dalis. „Pramonę kuriant ir gamybą plečiant“. Spaudė Lietuvos Enciklopedijos spaustuve, išleido Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjunga. Paruošė redakcinė komisija — Juozas Dačys, Bronius V. Galinis, Viktoras Kubilius, redagavo Kazys Krulikas, kalbą taisė Vladas Kulbokas. Knyga turi 102 psl. minkštose viršeliuose, kainuoja \$2. Metraštį platina ALIAS ir Kanados PLIAS skyriai. Paštu galima užsisakyti pas redakcinę komisiją narį J. Dačį, 27 Bourneside St., Dorchester, Mass. 02124, USA.

Gabija nr. 3(7), rugsėjis. LSS skaudžių serijos vadijos žurnalas. Ateities nr. 6, birželis. Moksleivių Ateitinių Sąjungs leidžiamas lietuvių katalikiškojo jaunimo žurnalas. Mittelungen aus baltischem Leben Nr. 2(62). Baltiečių žurnalas vo-

Hamiltono lietuvių dramos grupė paruošė V. Krėvės veikalą „Mindaugo mirtis“; su juo dalyvaus teatrų festivalyje Čikagoje; Torontė vaidins š. m. lapkričio 17 d. Nuotraukos: Tautvilis — Arūnas Stasius, Vaidotas — Jonas Petraitis, Treniota — Balys Juodelė

ALES RŪTOS „PRISIKĖLIMAS“

PR. NAUJOKAITIS

Neseniai „Nidos“ išleistas naujas Alės Rūtos romanas „Prisikėlimas“ žymiai skiriasi nuo ankstesnės gausios autorės kūrybos. Tai romanas, kuriame maža išorinių įvykių, kur veiksmas vyksta pačiame žmoguje, jo mąstyme, jo pastangose gyveniti, kad galėtų kurti. „Prisikėlimas“ gal kiek giminėgas su J. Gliaudos „Ikarų sonata“ ta prasme, kad abiejuose kūriniuose sprendžiama meno kūrybos esmė, gausu protautinio elemento. Bet šiaip abu kūriniai skirtingi ir visiškai individualūs.

„Prisikėlime“ dailininkas Zenonas, sergas nepagydoma daugiskleroze, rūpestingai slaugomataisytį savo kūrybos klaidas, kad galėtų užbaigti Kristaus prisikėlimo paveikslą. Panašiu stiliumi atauga visa knyga: Gilu ir giliu, tankiai alusodamas, nulietas karštos srovės.

Mano paveikslai sienoje tai ienyksta, tai vėl išauga į didelius priekaitautojus. Tikslai Kristaus Prisikėlimas ramiai kyla prieš mano akis. Vis aukštyn, aukštyn... Tarytum jau įžengė į dangų... Mano Kristus? Ar tokį norėjau nupiešti, ar tokį nupiešiau? Ne, ne! Reikia laiko, reikia man daugiau laiko! Dar kažko tam paveikslui trūksta. Dar tikslai kylančio ir virš žmogaus vaizdas, o ne pats Kristus...

Kaip aš norėjau išskverbtį į visus gyvenimo slėpinius! Ar nebuvo per daug norėta? Ar ne per daug norėjo Faustas ir kiti faustai? Faustas beveik pražudė save... Bičiulystė su sėtonu nėra juokai... Taip. Mane siaubia karštos srovės. Kambariai šilta; tai geras Valetorius aprūpino anglimis, užkamšė, užlopė klaukusius namo kampus... Gera, kai yra kas namus prižiūri. Renata verda kvepiančią arbatą, įpilia šaukštukų į burna. Palaikyti mano jėgoms... Palaikyti? Man reikia sustiprinti jėgas! Man reikia greičiau atsikelti dirbti...

Ko jūs dabar slepiate, mano paveikslai? Ar gėdits savo tapytojo? Palaikyti! Aš jums atiduosiu, kas priklauso... Idėsiu visa sielą kūrėjo, tik laiko daugiau...

Ar aš norėčiau būti atjaunintas? Taip! Tik ne dėl naujos Margaritos meilės; dėl laiko, dėl darbo dienos, dėl Velykų ryto, kada skambėtų visais varpais Prisikėlimas... Aš ne penkioliktą, o dvidešimtą amžiaus Faustas! Aš turiu mintį, aš turiu kūrybinių jėgų tą mintį išreikšti. Tik laiko, rankų stiprumo ir akių sviesos...

Maldauju, Viešpatie, maldauju, Visagali, maldauju... Aš, tur bū, apalau maldos ekstazėje; nes tik degė kūnas, skendau tamsoje.

Sudrėko lūpos. Tai Renata davė man kažkokią skyčio ar maisto. Ji mano kalendorius, mano laikrodį. Renata... Ji žino, kada ir ko man reikia. Nematau aiškiai jos veido... Naktis ar diena — nežinau. Bet juntu rankas, pataisančias patalą, paglostančias veidą, nušluostančias lūpas, įleidžiančias švirkstu vaistų... (136-64 psl.).

Ketvirtoji dalis — „Prisikėlimas“ — veda į paskutinę ekstazę, per kurią ateina tikras prisikėlimas — pro mirties vartus. Atgyja sienoje Prisikėlimo paveikslas, tikras gyvas Kristus... Knyga baigiama giedriais lyriniais vaizdais.

Reikia stebėti autorės sugebėjimą per visą kūrinį išlaikyti reikiamą įtampą, kalbėti vaizdų kalba, nepasinerinti į abstrakcijas. Žinoma, pasitaiko kai kurių ištiesimų, minties ar vaizdo pasikartojimų, bet knyga lengvai skaitoma ir patraukli, nors intriga ir atremta daugiau ir išvidinij veiksmu. Labiau išsprusiuoms skaitytojams naujasis romanas turėtų būti maloni dvasinė atgaiva.

Alė Rūta, PRISIKĖLIMAS. Romanas. „Nidos“ leidinys. 1968 m. 205 psl. Kaina klubo nariams \$2, kietais viršeliais \$3, nenaariams 25% brangiau.

LFB LOS ANGELES SAMBŪRIS, tesdamas literatūros vakarų tradiciją, šiuos metus planuoja užbaigti Sv. Kazimiero parapijos salėje su rengta kultūrine popiete, kurios programa atliks Kalifornijos Berkeley universiteto prof. Raphael Sealy. Jo žmona poetė Danguolė Sadūnaitė, pianistė Raimonda Apeikytė ir sol. Antanas Pavasaris.

DR. J. DEVEIKES (DEVEIKYTES-NAVAKIENES) veikalą apie pirmąjį Didžiosios Lietuvos Kunigaikštystės Statutą (1529 m.) jau spausdina Litho Art Studio Čikagoje. Veikala redagavo ir įvadą parašė teisės istorikas dr. Aleksandras Plateris. Skaitytojus su autore supažindins istoriko prof. dr. Z. Ivinskio įvadinis straipsnis. Lietuvių kalba ir veikalas bibliografiją peržiūrėjo prof. dr. Petras Jonikas. Šia maždaug 300 psl. knyga leidžia a.a. dr. J. Deveikes testamentu vykdytojas dail. Zibuntas Mikšys. Skaitytojus ji pasiekis sekančiais metais.

Lietuvių Dienos nr. 7(186), rugsėjis. Gausiai iliustruotas žurnalas lietuvių ir anglų kalbomis. Adresas: 4364 Sunset Blvd., Hollywood, Cal. 90029, USA.

Reguliamas ir programos, Pedagoginis Lituanistikos Institutas, Čikaga, 1968 Lietuvos Laisvės Kovos Metai. Leidinys gaunamas institute, 5625 S. Claremont Ave., Chicago 36, Illinois, USA.

Vilniaus operos solistas Virgilijus Noreika koncerto metu Torontė. Akompanuoja Žaneta Noreikienė. Nuotr. M. Pranevičius

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

POETAS J. AISTIS, paklaustas „Draugo“ kultūrinės dalies redaktoriaus apie okupuotos Lietuvos poeziją, pareiškė: „Kalbėti apie anos pusės poeziją man yra sunku. Reikėtų giliau pažinti aplinką, tos poezijos šaltinius, ir ypač, kalbant apie jaunimą, pažinti įtakas ir pačią atmosferą. Žmonės ten jau pripratę kalbėti oficialiu, patirškai tarybišku žargonu, dėl to dažnai sunku ir net pasakyti, kur poetas yra nuosirdus, o kur tyčiniai kartoja oficialias banalybes. Aišku, kad juos žavi, traukia tai, kas nėra primetama. Aišku, kad juos žavi buvusi ir kitur prasišverianti laisvė bei naujumas. Mane ten patitrenkia ne įtakos, kurių net yda būčiau linkęs nelaikyti, bet jų eilių akin krintantis nelygumas: greta geros eilutės styro sakiny iš valstiečių laikraščio ar iš pradžios mokyklos mokinio sasiuvinio, šalia geresnio eileraščio grafomaniškas sapaliojimas. Ypač jautiama pastanga pasirodyti daugiau pajėgiančiu negu galinčiu. Sau stotimi reikalavimai gana aukšti, gal net per aukšti, o praktikoje nevykdomi. Bet paskutinių dešimtmetį jautiama jaunimo pastanga išsivaduoti iš bolševikinio štampos. Jau poezija darosi poezija pilnoje to žodžio prasme, ne Lenino ar kieno kito priesakų eilavimas. Turint galvoje stipresnes asmenybes, įtaką klausimas nėra labai būdingas reiškinys. Pradedantieji visuomet turi ir ką nors nusižiūrėti.“ („Drg.“ 1968. X. 26).

JAV IR KANADOS LIETUVIŲ TEATRO pirmasis festivalis įvyks Čikagos Jaunimo Centre lapkričio 28 — gruodžio 1 dienomis. Bilietai jau pardavinėjami po \$3 ir \$2 „Marginiuose“, 2511 69th St., Čikagoje. Festivalio programa: lapkričio 27, trečiadienį, 8 v.v., pirmasis spektaklis — D. Lapinsko ir L. Barausko režisuota keturių autorių „Viva poezija“, atliekama Čikagos LB Jaunimo Teatru; lapkričio 28, ketvirtadienį, 1 v.p.p., Klevelando jaunimo teatras „Vaidila“ suvaidins Antano Rūko „Keturius keliančius“, režisuotus Petro Maželio; 8 v.v. Detroito Dramos teatras — Sofijos Čiurlionienės 3 veiksmų komediją „Pinigėliai“, rež. Z. Arlauskaitės-Mikšienės; lapkričio 29, penktadienį, 8 v.v., Čikagos Saulių Teatras — Sofijos Čiurlionienės 4 veiksmų dramą „Aušros sūnūs“, rež. Alfo Brinkos; lapkričio 30, šeštadienį, 8 v.v., Hamiltono dramos teatras „Aukuras“ parodys E. Dau-guvietės-Kudabienės režisuotą Vinc-o Krėvės 3 veiksmų tragediją „Mindaugo mirtis“; gruodžio 1, sekmadienį, 2 v.p.p., Los Angeles Dramos Sambūris — Anatolijaus Kairio 3 veiksmų tragediją „Sviesa, kuri užsėdė“, režisuotą Dalios Mackelienės. Festivalis bus užbaigtas 7.30 v.v. dovauju įteikimu, teatro darbuotojų pagerbimu, menine programa ir šokiais. Festivalio rengimu rūpinasi komitetas: pirm. Anatolijus Kairys, pobvio organizavimu — vicepirm. Vyt. Jasinevičius, meno reikalais — Jurgis Daugvila, bilietų platiniu — Marija Pėteraitienė, spauda ir propaganda — Juozas Slajus, aukų rinkimu, leidinio platiniu ir garbės bilietais — Dalia Kučėnienė, techniais reikalais — Jonas Paštukas, specialiais uždaviniais — Alfonsas Alčiauskas, komiteto sekr. — Leonas Juškaitis, narys — Aleksas Smilga.

MAŠKŲJO SURENGTAME žemės ūkio filmų festivalyje III vietą ir pirmo laipsnio diplomą laimėjo Vilniaus kino studijos spalvatos dviejų dalių mokslo populiarinimo filmas „Kultūrinės ganyklose“.

J. TUMO-VAIZGANTO 99-tųjų gimimo metinių minėjimas įvyko Kauno Mokytojų Namų salėje. Pranešimą apie Vaizgantą kūrybą ir gyvenimą padarė docentė A. Vaitiekūnienė, atsiminimų pluoštu dalijosi mokytojas A. Kalnins.

M. K. ČIURLIONIO pianistų ir vargonininkų konkursas lapkričio 15-30 d.d. Vilniuje dalyvaus Estijos, Latvijos, Gudijos ir Moldavijos atstovai. Prof. S. Vainiuno vadovaujama vertintojų komisija konkursą dalyvaui leido lietuviams pianistams L. Bagdonavičiūtei, I. Čiurliaitei, A. Juozapėnaitei, D. Krestjanovaičiui, P. Libeckytei, A. Radvilaičiui, P. Sapi-raitei, B. Žiuraitiui, vargonininkams G. Lukšaitiui, V. Prekerytei, N. Trinkūnaitiui ir B. Vasiliauskui.

TARPAUTINĖJE FOTOGRAFIJOS meno parodoje „Europa-68“ Bergamo mieste, Italijoje, yra išstatyti vilniečio Liudo Ruikio ir kauniečio Aleksandro Macijausko darbai.

RADIO IR TELEIZIJS CHORAS, vadovaujamas Liongino Aba-rius, surengė lietuvių klasikų chorinių kūrinių koncertą paveikslų galerija paverstoje Vilniaus katedroje. Klausytojus žavėjo K. Sasnauskas, J. Naujalis, J. Gudavičius, M. K. Čiurlionis, J. Gruodžio ir S. Simkūnas dainos. Dirigentes ir pianistes Margaritos Dvarionaitės teigimu, vienintelis disonansas buvo J. Juzeliūno perkurtas J. Naujaliai daina „Lietuva brangi“, išsiskyrusi J. Naujaliai kūrybai nebūdingais saskambiais. Rimties ir susikaupimo nuotaka sukėlė J. Naujaliai „Jaunimo giesmė“, „Vasaros naktys“, K. Sasnauskas „Užmi-gro žemė“. Koncerte taigai dalyvaavo ir vargonininkas B. Vasiliauskas.

PRIE BUVUSIOS JONAIČIŲ PRA-DZIOS MOKYKLOS sienos prikaltą Vydūno atminimui kauniečio skulptoriaus Vlodo Zuklio sukurta bareli-efinė lenta su rašytojo atvaizdu ir įrašu: „Lietuvių rašytojo, filosofo ir kultūros veikėjo Vydūno — Viliaus Storoštos (1868—1953) gimtinė“. Be apylinkės gyventojų, iškilmeje dalyvaavo svečiai iš Vilniaus, Kauno, Klaipėdos ir Rygos. Apie Vydūno nuopelnus filosofijai kalbėjo Vilniaus universiteto docentas filosofijos moks-lų kandidatas Bronius Genzelis, apie jo kūrybos reikšmę lietuvių literatūrai — Kauno literatūros muziejaus mokslinei bendradarbei Joana Daunie-nė. Apie susitikimus studijų dienomis su Vydūno papasakojo Šilutės aštuonmetės mokyklos lietuvių kalbos ir literatūros mokytojas Romualdas Kuzmickas. Paminklinė lenta atidengė Vydūno biografas poetas Sals Semerys-Smerauskas. Kauno literatūros muzėjaus atstovė J. Daunie-nė iš Kauno atvežtas tris rožes įteikė Vydūno kūrybos populiarinimo — viešniai iš Rygos Guntai Rudzytei, poetui S. Semerui-Smerauskui ir Vilniaus universiteto aspirantui Vac-loviui Bagdonavičiui. Vydūno gyvenimui ir kūrybai skirtame literatūros vakare programą atliko Vilniaus universiteto mokslinei bibliotekos darbuotojų ansamblis, Vydūno „Pasaulio gaisro“ ištrauką suvaidino universiteto teatrinių grupė. Plojimų banga buvo sutikta iš Klaipėdos atvykusi Zuzana Daugirdienė, kadaise dainavusi Vydūno vadovautame chore Tilžėje.

LIAUDIES MENO DRAUGIJOS Panevėžio skyrius kultūros namuose surengė Panevėžio zonos meno meist-rų darbų parodą, kurios lankytojai turėjo progą įsigyti išstatytuosius eksponatus. Didžiausio dėmesio sulaukė „Tulpės“ suvenyrų įmonės at-stovo Vytauto Ulevičiaus drožiniai. Petro Kalvelio akvarelės „Palangos jūra“, „Trakų pilis“, Marijos Lasauskienės audiniai.

VAIZGANTO „NEBLY“, radiofo-nui pritaikytą P. Jackevičiaus, su-vaidino Vilniaus radio teatras. Val-dinimą režisavo Galina Jackevičiūtė, pagrindinius vaidmenis sukūrė H. Kurauskas, P. Saudargas, L. Parokai-tis ir kiti aktoriai, pasakotoju buvo V. Muraška.

V. Kst.

Vilniaus operos solistas Virgilijus Noreika koncerto metu Torontė. Akompanuoja Žaneta Noreikienė. Nuotr. M. Pranevičius

Vilniaus operos solistas Virgilijus Noreika koncerto metu Torontė. Akompanuoja Žaneta Noreikienė. Nuotr. M. Pranevičius

Vilniaus operos solistas Virgilijus Noreika koncerto metu Torontė. Akompanuoja Žaneta Noreikienė. Nuotr. M. Pranevičius

Vilniaus operos solistas Virgilijus Noreika koncerto metu Torontė. Akompanuoja Žaneta Noreikienė. Nuotr. M. Pranevičius

Vilniaus operos solistas Virgilijus Noreika koncerto metu Torontė. Akompanuoja Žaneta Noreikienė. Nuotr. M. Pranevičius

Vilniaus operos solistas Virgilijus Noreika koncerto metu Torontė. Akompanuoja Žaneta Noreikienė. Nuotr. M. Pranevičius

Vilniaus operos solistas Virgilijus Noreika koncerto metu Torontė. Akompanuoja Žaneta Noreikienė. Nuotr. M. Pranevičius

MANN MARTEL

REALTORS

2320 Bloor St. W. Tel. RO 2-8255

INDIAN RD.—BLOOR, \$15,000 įmokėti, 12 kambarių atskiras mūrinis namas su plačiu įvažiavimu ir garažu, 3 virtuvės, 3 prausyklos, vandens-alyvos šildymas. Viena atvira skola balansui.

JANE—BLOOR, \$12,000 įmokėti, 9 kambarių per 2 augstus (5 kambariai) pirmame ir 4 antrame aukšte, garažas ir įvažiavimas, vandens-alyvos šildymas, viena atvira skola balansui. Tuojau galima užimti.

BLOOR — RUNNYMEDE, \$10,000 įmokėti, 7 kambarių (per 2 augstus) atskiras mūrinis namas su garažu ir įvažiavimu. Vandens-alyvos šildymas, moderni virtuvė, arti po žemio traukinio.

JANE — ANNETTE, \$7,500 įmokėti, 8 kambariai per 2 augstus atskiras mūrinis namas su garažu, 2 virtuvės, moderni vonia, arti krautuvų ir susisiekimo.

WINDERMERE — BLOOR, \$8,000 įmokėti, 10 kambarių atskiras mūrinis namas, dvigubas garažas, 2 vonios, 3 gražios virtuvės.

B. SAKALAS

Darbo telef. RO. 2-8255 Namų telef. 766-8479
P.S. Jeigu kartais nerastumėte šiam skelbime sau tinkamo namo ar biznio, tuojau skambinkite mums pasiteiraudami ką mes turime naujo, nes mes gauname kas dieną naujų nuosavybių.

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 COLLEGE ST., TORONTO 4, TEL. 532-3400

DARBO VALANDOS:

Pirm. 10-130 ir 430-7
Antr. 10-130
Treč. uždarytas
Ketv. 10-130 ir 430-7
Penkt. 10-130 ir 430-8
Šešt. 9-12
Sėkm. 930-1

Moka:

už depozitus — 5%
už šėrus — 5½%

PILNA ČEKIŲ SISTEMA PADEDA NARIAMS ATLIKTI VISAS FINANSINES OPERACIJAS PER KOOPERATYVĄ.
\$2,000 gyvybės drauda nemokamai.

PROGRESS REAL ESTATE LTD.

REALTOR

1072 Bloor Str. W. Tel. 534-9286

\$7,200 prašoma kaina už 74 akrus gražios žemės. Kampinis sklypas prie 6 kelio, maždaug 100 mylių nuo Toronto. 35 akrų dirbamos žemės, likusi apaugusi medžiais. Per kampą žemės teka upelis. Puikus parkyns. **QUEENSWAY** — **ROYAL YORK**. Naujos statybos tributis (tripleks) du butai po tris miegamuosius, vienas 2 miegamųjų. Arti susisiekimo, viskas išnuomota. Įmokėti apie \$15,000.

BLOOR — **ISLINGTON**. Mūrinis 5 kambarių vienaaukis (bungalow), gražiai įrengtas rūšys, alyva šildomas, garažas su privačiu įvažiavimu; arti po žemio susisiekimo ir krautuvų namas bei skola.

PACIFIC — **ANNETTE**. Atskiras, 8 kambariai, 2 virtuvės, 2 prausyklos, alyva šildomas. Prašo apie \$29,000; namas bei skola.

JANE — **BABY POINT**. Gražus mūrinis vienaaukis (bungalow), 5 šviestūs kambariai, 2 prausyklos, 2 ekstra kambariai rūšyje. Retai pasitaikantis parkyns. Įmokėti apie \$10-15,000.

MIMICO — **BURLINGTON ST.** Naujos statybos 5 butų namas, didelis sklypas, privatus įvažiavimas. Įmokėti apie \$20-25,000; skola iš 7½%; prašo \$64,000.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.

S. JOKUBAITIS

Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

A. L. GARBENS

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys.

1611 Bloor St. W. Toronto, Ont.

Telefonai: LE. 6-2738, LE. 6-2664

Vakaras — HU. 9-1543

QUEBEC — **GLENLAKE**, \$32,900 prašoma kaina, atskiras plytų namas, 9 kambariai per 3 augstus, 2 prausyklos, 2 virtuvės, didelis sklypas, garažai vieta; įmokėti apie \$10,000; lieka vienas atviras mortgijus.

ALHAMBRA — **BLOOR**, \$5,000 įmokėti, 8 kambariai per 3 augstus, 2 modernios prausyklos, 3 virtuvės, vandenių-alyva apšildomas, naujai įrengtas garažas; reikia greitai parduoti, atviras mortgijus.

JANE — **BABY POINT RD.**, \$20,000 įmokėti, gražus atskiras namas, gerame rajone, 8 kambariai per 2 augstus, pilnai užbaigtas rūšys, kilimai pirmame aukšte, vandenių apšildomas, gražus sklypas, platus privatus įvažiavimas, garažas, lieka viena atvira skola.

Dėl tolimesnių informacijų skambinkite A. GARBENIUI

Extra Realty Ltd.

1043 BLOOR ST. WEST, TORONTO. TEL. LE 1-1161

WILSON — **DUFFERIN**, \$35,000 įmokėti, mūro, atskiras, 12 butų apartamentas. Už butą prašoma kaina — \$12,000.

VAKARUOSE 4 kambarių vienaaukis (bungalow). Prašoma kaina — \$15,000.

BLOOR — **WINDERMERE**, mūro atskiras, 7 kambarių namas — garažas; prašoma kaina — \$27,000.

BATHURST — **WILSON**, 11 butų apartamentas, 11 garažų, geros pirmo kaimo sąlygos.

NIAGARA FALLS, ONT. 28 vienetai (28 units), motelis, graži ir gera vieta, geros pajamos.

SAURES VAKARUOSE, 39 mylios nuo Toronto, 9 akrų žemės su geriais pastatais, prie upės kranto, 2 mylios nuo miestelio; mokėta \$48,000, galima nuotikė už \$30,000.

HIGH PARK, \$10,000 įmokėti, mūro, atskiras, 2 butų apartamentas po 5 kambarius, 2 garažai, privatus įvažiavimas.

J. KUDABA

Toronto Real Estate Boards narys.

LE 1-1161, namų 783-2105

TORONTO

Šv. Jono Kr. par. žinios

— Parapijos taryba spalio 31 d., pirminkaujant tarybos pirmininkui H. Lapui, apsparsė kapinių koplyčios statybos reikalus. Ryšium su parapijos 40 m. įsteigimo sukaktimi, nutarta gruodžio 1, sekmadienį, 5 v., parapijos bažnyčioje turėti padėkos pamaldas, o po to — salėje pobūvį. Bus kviečiami ir Sv. Kr. par. steigėjai-veteranai. Tolimesnės išsklaidymo dalės pavestos parengimų sekcijai, vadovaujamai V. Ottenienės.

— Gausiai lankėsi tikintieji — Visų Šventųjų ir Vėlinių pamaldose. Bendras mirusiųjų prisiminimas vainikuotas iškilėmis lietuvių kapinėse, dalyvaujant tūkstantinei miniai tautiečių. Dėkojame už giesmes sol. V. Verikaitiui, P. Gulbinskui ir Br. Mackevičiui, taipgi vargonais palydėjusiam muz. stud. J. Govėdui.

— Šią savaitę lankomi Queen-King rajone gyvenantys parapijiečiai.

— Tikybos pamokos vaikams, besirengiantiems pirmajai Komunijai, dėstomos kas sekmadienį po 10 val. pamaldų. Jaunimo choras gieda 10 val. pamaldose ir po jų susirenka repeticijai salėje.

— Šį sekmadienį prie bažnyčios durų katalikų jaunimo organizacija dalins lapelius su užrašu SOS. Tai ženklas, kad nelaimės atveju asmuo pagelbėja kunigo patarnavimui.

— Kunigui B. Pacevičiui, besigydančiam ligoninėje, nuosirdžiai linkime Augščiausiojo palaimos ir greitai pasveikimo.

— Šį šeštadienį, 9 v.r., pamaldos už a.a. Vladą ir Mariją Bytautis.

PADEKA

Mano nuosirdi padėka visiems už lankymą sunkios ligos metu, už gėles ir dovanas. Dėkoju Tėvui Pauliui, OFM, už dvasinę globą, dr. McIntyre už sėkmingai padarytą operaciją, dr. J. Urbaičiui už rūpestingą priežiūrą, gal. seseriai L. Novogrodskienei už tikrai nuosirdų ir rūpestingą slaugymą. Taipgi nuosirdus ačiū E. Barzevičiūtei, A. Bernotaičiui, V. Buragui, B. P. Cepunkams, B. A. Cepukams, E. V. Dailidams, E. Dauce, A. P. Jurkskaičiams, D. Jurksaitiui, D. J. Kaunatėms, V. V. Kociams, Mr. ir Mrs. A. Kemble, P. Kuliešui, S. Laurinavičienei, S. V. Liutimoms, V. Liutimaitėi, S. B. Matulevičiams, J. Z. Mažonams, F. Moku, M. B. Norkams, Mr. ir Mrs. B. Newton, P. Ottams, R. V. Petrusavičiams, A. K. Rusinams, T. A. Sekoniams, P. J. Sičiūnams, V. F. Skrinkams, G. Skrinkui, V. E. Smilgiams, A. Sapokienėi, D. A. Viskontams, M. Vaisvilams, R. Ziogariui.

Visus dėkingai prisimenąs — I. Giržijauskas

Pajieškojimai

Artimieji iš Lietuvos jieško Petro Sidlauskio, sūnaus Martyno, gimusio 1922 m. Atsiliepti: A. Povilaitis, 6 Prince Rupert Ave., Toronto, Ont., Kanada.

Adelė Vaišvilienė

A + A

VACLOVUI NARBUTUI mirus, jo žmonai JULEI,

sūnui, dukterims, giminėms bei artimiesiems liūdesio valandoje reiškiami nuosirdžiai užuojautą —

O. A. Kanapkos

Dėkojame: skautų tėvams, vadovėms, vadovams ir visiems gausiai aukojusiems fantus ir atsilankiusiems į mūsų metinį bazarą bei šokių. Mūsų padėka lietuviams prekybininkams, kurie nuosirdžiai mus parėmė: Mohawk Furniture Ltd. — p. p. Aukštaičiui, Draugeliui, Mockui; Margis Drugs — p. J. Margiui; Nord Mende — p. p. Tumosoms; North Sylva Co.; Parkside Meat Market — p. p. Punkriui ir Matulaičiui; "Romuvos" stovyklavietės valdybai; Stouffville Creamery — p. p. Viskontams; Canada Packers Co. Pinigais aukėjo: Metropolitan Furniture Mfg. Co. — p. E. Bumeistras \$20, kleb. kun. P. Azubalis \$5, p. p. Asevičiai \$5, p. p. Liutims \$3 (ir fantų), p. Adomavičienė \$3. Taip pat dėkojame prisidėjusiems darbu ruošiant bazarą.

Nuosirdus ačiū visiems. Bendros pastangos sudaro sąlygas mūsų jaunimui išlikti lietuviškam būry.

"Satrijos" ir "Rambyno" tuntų skautų tėvų komitetas

BARONESSA BEAUTY SALON

2265 BLOOR ST. W. TEL. 762-4252
(kampas Bloor-Durie gatvių). Sav. Alytė Kerberienė

ATLIEKU GRINDŲ ATNAUJINIMO

(SANDING), POLIRAVIMO IR BLIZGINIMO DARBUS.

SKAMBINTI ALFONSUI TORONTE TEL. LE 6-2805

S. ir G. TIRE SERVICE sav. estai

159 Roncesvalles Ave. Tel. LE 4-6602

Didelis pasirinkimas. Urmo kainos.

DUNLOP, DOMINION ROYAL, GOOD YEAR ir kt.

autovežimiams sniego padangų (snow tires) ir kt.

Visų rūšių padangų taisymas, vulkanizacija ir kt.

Atidaryta kasdien iki 7 v.v. Šeštadieniais iki 2 v.p.p.

F. SENKUS REAL ESTATE

1997 Dundas St. W. . Tel. 533-4414

Dėmesio, studentai! "Initium semestri" įvyks šį penktadienį, lapkričio 8, Sv. Jono Kr. par. salėje, 941 Dundas St. W. Pradžia 8 v.v. Kviečiame dalyvauti visus studentus. Šią žinią perskaityte pasakykite ir kitiems! Valdyba

Lietuvių šeštadienių mokykloje 1968. X. 19 mus aplankė labai įdomus asmuo. Buvo diskusijos, kuriose visi mokiniai dalyvavo. Šis asmuo, būdamas vaikų poetas ir buvęs Lietuvoje mokytojas, Pr. Imsrys-Bastys, turėjo daug išpušdžių, kuriuos jis mums perdavė. Didelis ačiū gerb. Pranui Bastiui už paaukojamą brangaus laiko mums suartinti mintyse ir sieloje su Lietuvos lietuviais.

Sofija Norkutė

"Penki stulpai turgaus aikštėje". A. Landsbergio drama. Toronto latvių teatras vaidino jau du kartus. Trečią ir paskutinį kartą vaidins (latvių kalba) lapkričio 23, šeštadienį, 6 valandą vakaro, Bickford High School salėje (Bloor - Christie). Teatro vadovė Inta Purvs prašė "T2" redakciją perduoti latvių teatro kvietimą lietuviams dalyvauti minėtos lietuvių rašytojo dramos vaidinime. Bilietai: \$3 ir \$2.50; gaunami Latvių Namų knygyne, College St. 491. Telefonas informacijai: 362-4248 (dienos metu), HU 1-6973 (vakarais). Pažymėtina, kad Toronto latvių teatras yra vienas geriausių išsivijoj, laimėjęs premijų.

Filmininkas K. Motūzas, pagarsėjęs dokumentiniais filmais iš nepriklausomos Lietuvos gyvenimo ir gyvena Niujorke, lankėsi Torontė ryšium su baltiečių pašto ženklų bei monetų paroda. Atsilankęs "T2" redakcijai papasakojo turįs gausų rinkinį filmų, kurių dalis apima Lietuvos gyvenimo įvykius prieš 30 metų. Dabar tie filmai yra retenybė ir labai įdomūs pažiūrėti. Gaila tik, kad spalvoti filmai pradeda nublukti ir reikalingi atnaujinimo. Tai surišta su didesniu lėšom, kurių filmininkas K. M. neturi. Tuo reikalu turėtų susirūpinti visuomeninės organizacijos. Yra keletas K. M. filmų kopijų, kurios rodomos ir dabar įvairiose vietovėse — Australijoje, P. Amerikoje ir kitur.

Prisikėlimo kredito kooperatyvo valdyba prašo visus narius, kurie per paskutinius metus pakaitė adresą, pranešti kiek galima greičiau naująjį — telefonu arba asmeniškai darbo valandomis raštineje. Valdyba

Vėlinių proga lapkričio 3 d. mirusių prisiminti i lietuvių kapines-Port Credit, Ont., susirinko tūkstantinė minia tautiečių iš Toronto, Hamiltono ir kitų vietovių. Po atitinkamų pamaldų sugiedotas Lietuvos himnas, pašventintas kartinis koplyčios akmuo ir paminklai: V. Šarūnui, M. Kučinskienėi, V. Balsienėi, J. Yokubynui, V. Račienėi, L. Karbūnui. Iki šiol palaidota 305 lietuvių. Kapinių centre statomas Laisvės paminklas ir koplyčia. Rinkliava paminklui padarė apylinkės valdyba. Statyba atsisle apie \$35,000. Ji numatoma užbaigti šį rudenį. Pašventinimas įvyks sekantį pavasarį, gegužės 25 d., per Sekmines.

Walter Deakon, federaciniam parlamente atstovaujantis Torontė High Park rajonui, atsiuntė laišką "T2", kuriame dėkoja lietuviams už paramą rinkimų metu ir sakosi esąs pasiruošęs padėti reikalui esant.

Slaugų organizacija "Victorian Order of Nurses Greater Toronto Branch", 281 Sherbourne St., Toronto 2, praneša, kad ji yra pasiruošusi padėti ligoniams, besigydančiams namie. Pvz. jei kas yra diabetikas ir turi vartoti insuliną, tos organizacijos slaugė gali išmokyti pati ligonį arba kurį šeimos narį įšvirkšti insuliną. Taip pat tos slaugės gali padėti tiems, kurie po operacijos ar širdies smūgio turi pradėti vaikščioti. Skambinti tel. 921-3184.

Stefanijos - Kristinos Vėlyvytės ir Pauliaus Alvano Fehn jungtuvės įvyks š.m. gruodžio 28 d. Prisikėlimo par. bažnyčioje.

PADEKA

Nuosirdžiai dėkojame Toronto Lietuvių Kredito Kooperatyvo "Parama" valdybai už paskirtus 25 dolerius Torontė liet. filatelistų ir numizmatų klubui. Tie pinigai buvo panaudoti š.m. lapkričio 2-3 dienomis suruštose parodos premijoms. Valdyba

PADEKA

Taip netikėtai buvome užklupti savo draugų į giminių, kurie atvyko mūsų pasveikinti 20-ties metų vedybinio gyvenimo sukakties proga. Už atsilankymą, sveikinimus, vaišes ir brangias dovanas dėkojame p.p. P. V. Jankaičiams, V. V. Rasiliams, J. J. Rukšoms, G. Kuzmams, M. Yokubynienei, S. Kuzmickiui, J. S. Bubuliams, J. Empakerienei, V. Tiemonko, V. L. Stukiams, A. A. Mačiuliams, H. V. Ūsams, S. V. Sakaliams.

Jūsų parodyto nuosirdumo, Brangieji, niekuomet nepamiršime! Visiems nuosirdus lietuviškas ačiū!

Stasė ir Benius Yokubynai

8 psl. • Tėviškės Žiburiai • 1968. XI. 7 — Nr. 45 (980)

R. CHOLKAN

& CO. LIMITED REALTORS

SWANSEA, tikrai pora minučių iki Bloor gt., 6 kambarių vienaaukis, vandenių-alyva šildomas; prašoma kaina \$27,000.

RUNNYMEDE - BLOOR, apie \$5,000 įmokėti, 6 kambarių atskiras namas, geras šoninis įvažiavimas su garažu, naujas šildymas, nedideli mokesčiai.

KIPLING — KINGSWAY, \$7,000, o gal mažiau įmokėti, gražus 6 kambarių vienaaukis su didžiuoju, apie 200 pėdų, sklypu, yra vaismedžių; užbaigtas rūšys, garažas su privačiu įvažiavimu, arti labai gero susisiekimo.

INDIAN RD. — BLOOR, \$8,000 įmokėti, 9 kambarių atskiras namas, kvadratinis planas, dvigubas garažas, arti po žemio traukinio bei krautuvų, puiki nuomojimui vieta.

DVIBUTIS (duplexas), maždaug 5 metų senumo, du butai po 7 kambarius, kiekvienas butas turi po 2 prausyklas, atskiri sildymai, garažai su privačiu įvažiavimu, tikrai pigus parkyns, tinka net dviem šeimoms ar geriam draugam; tikrai \$10,000 įmokėti.

CLENDENAN AVE — BLOOR, \$10,000 įmokėti; galite nusipirkti 8 kambarių per du augstus atskirą gražų plytų namą; reikalingas mazo vidaus remonto bei sumoderninimo; platus privatus įvažiavimas su garažu; lieka viena atvira skola. Tas namas perkamas iš pirmųjų rankų.

ROYAL YORK — BLOOR, gražus 6 kambarių vienaaukis, puikus didžiulis kiemas, kurio gale teka upelis, daug medžių, užbaigtas rūšys, garažas su privačiu įvažiavimu; neturi skolų, netoli nuo po žemio traukinio stoties.

PRINCE — EDWARD — BLOOR, apie \$10,000 įmokėti, 6 kambarių atskiras namas, užbaigtas rūšys, garažas su privačiu įvažiavimu; su didesniu įmokėjimu, lieka viena skola.

HIGH PARK — RONCESVALLES, apie \$15,000 įmokėti didžiulis gražus 15 kambarių atskiras namas, vandenių - alyva šildomas, 5 kambariai ir prausykla pirmame aukšte, 4 kambariai ir prausykla III aukšte, tinka nuomoti, platus sklypas, garažas su privačiu įvažiavimu, graži vieta.

JANE — BLOOR, 8 kambariai per du augstus, rūpių plytų, vandenių-alyva šildomas, garažas su privačiu įvažiavimu, tuoj gali užimti; prima kiekvieną pasiūlymą, nes turi būti parduotas.

BLOOR — DUNDAS, apie \$15,000 įmokėti, vos keletos metų senumo, 5 butų apartamentas; turi būti parduotas.

50 AKRŲ ūkis, tikrai \$12,000 pilna kaina, 50 mylių nuo Toronto.

2232 BLOOR ST. W. Tel. RO 7-5454

P. R. KERBERIS

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.

Darbo tel. RO 7-5454

Namų LE 5-1584

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

MOKAME

5% už depozitus

5½% už šėrus

DUODAME

mortgijus iš 7%

asm. paskolas iš 7%

Kapitalas virš trijų milijonų dolerių

ASM. PASKOLAS duodame iki \$5,000 ir MORTGICIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% ikainuoto turto. VISU NARIU GYVYBĖ apdrausta santuopu dvivie. bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5,000.

Paramos nariu gali būti kiekvienas lietuvis, gyvenęs Kanadoje

KASIO VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

BUSTINE: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. Telefonas LE 2-8723

A. J. MORKIS

REAL ESTATE & MORTGAGE BROKER

PELNINGAS PINIGŲ INVESTAVIMAS

\$8,000 ĮMOKETI, Royal York-Bloor, vienaaukis (bungalow), arti po žemio, 5 šviestūs dideli kambariai, plytinis, nauji šildymo krosnis, privatus įvažiavimas; turi būti parduotas, nes savininkas nusipirko naują namą.

\$5,000 ĮMOKETI, 10 akrų gražios žemės arti Bolton, Ont. prie 50 ir 9 kelio apie 35 mylios nuo Toronto; vienas mortgijus balansui.

\$20,000 ĮMOKETI, Dovercourt-Dundas, šešiabutis, plytinis, atskiras, šiltu vandenių apšildomas, 1 mortgijus balansui, \$9,000 metinių pajamų.

\$10,000 ĮMOKETI, Annette-Runnymede, atskiras dvibutis (duplex), plytinis, 10 didelių kambarių, šiltu vandenių apšildomas, garažas, 1 mortgijus balansui, prašoma \$36,900.

\$3,900 ĮMOKETI, Bloor-St. Clarens, pusiau atskiras, 6 švarūs kambariai 2 modernios virtuvės namas pilnai atnaujintas, įvažiavimas.

'VARPO' RUDENS BALIUS

rengiamas ši šeštadienį, lapkričio mėnesio 9 dieną

atsivers Toronto Prisikėlimo salės durys,
suskambės dainos, sudundės grindys

Vytauto Babecko orkestras gros įvairius
šokių muzikos kūrinius rudens spalvomis
dekoruotoje salėje

Pradžią — 7.30 v.v.

Bilietai — \$2.50, studentams — \$1.50.

KVIEČIAME VISUS!

Meninėje programoje:

- "Varpo" choras
- Choras su solistu R. Strimaiciu
- "Varpo" sutartinė grupė
- "Varpo" tautinių šokių sambūris

Dirigentė — muz. D. Skrinskaitė-Viskontienė
Tautinių šokių vadovas — Juozas Karasiejus

LAUKIAME VISŲ!

Rengėjai

1968 m. lapkričio 17, sekmadienį, 5 v.p.p

Toronto Prisikėlimo auditorijoje

V. Krėvės-Mickevičiaus istorinė drama - premjera

"MINDAUGO MIRTIS"

VAIDINA HAMILTONO LIETUVIŲ DRAMOS GRUPĖ "AUKURAS"

RENGIA TORONTO P.P.S.K. "AUŠRA"

ĮEJIMAS — \$2.00, JAUNIMUI IR PENSININKAMS — \$1.00

Maloniai kviečiame dalyvauti
Nekaltai Pradėtosios Marijos seserų
vienuolijos auksinio jubilėjaus

koncerte-vakarieneje

lapkričio 16, šeštadienį, 7 val. vakaro,
Prisikėlimo salėje.

Jaukiai išpuoštoje salėje būsite
pavaišinti šilta vakariene.

MENINĖJE PROGRAMOJE:

- Solistė ROMA MASTIENĖ iš Čikagos
- Smuikininkas STEPAS KAIRYS
- Akompaniatorė DALIA SKRINSKAITE
- Jauna poetė LAIMA ŠVĖGŽDAITE

Pakvietimai - bilietai (\$5 asmeniui) šią savaitę dar
gaunami pas rėmėjus bei rėmėjas ir parapijų spaudos
kioskuose. Laukiame visų!

N. Pr. rėmėjų būrelis valdyba

B. NAUJALIS, turintis sveikatos
klinika 460 Roncesvalles Ave., išklau-
sė vienų metų medicinos teorinį li-
ginių priežiūros kursą ir dabar pa-
skirtas atlikti keturių mėnesių prak-
tiką Toronto General, Sick Children,
Toronto Western ir Riverdale ligoni-
nėse po vieną mėnesį kiekvienoje.
Dėl tos priežasties jo sveikatos kli-
nika veiks tik nuo ketvirtos valandos
po pietų ir šeštadieniais visą dieną.
Kreiptis telefonu LE 3-8008.

ISNUOMOJAMAS BUTAS (du
kambariai, virtuvė, prausykla) III
aušte, Indian Rd. Tel. 767-4014.

LIETUVIŲ MAISTO KRAUTUVEI
reikalingas pardavėjas ir pardavėja.
Pardavėjui patyrimas ir šoferio lei-
dimas pageidautinas, bet nebūtinai.
Skambinti tel. 535-1258.

MOGAMBO KVINTETAS
ORKESTRAS
ĮVAIRIEMS
PARENGIMAMS
Tel. 741-3164

City Driving School
Pripažinta Ontario Safety lygos.
Baigia šią mokyklą gauna pigen-
nų auto draudimą. Nemokami
nurodymai klaseje ar namuose
turintiems laikinus leidimus.
Mokymai valdant standartine-
mis ar automatinėmis mašinomis.
1076 BATHURST ST.
Tel. LE 2-3656. Ryteose HO 6-1331

Fleet Electric Co. Ltd.
ELEKTROS RANGOVAS
Atlieku visus elektros
įrengimo darbus
923-7194. Sav. A. Čeponis

Baltiečių pašto ženklų ir pini-
gu paroda surengta Prisikėlimo
parodų salėje lapkričio 2 ir 3
dienomis. Išstatyta labai vertin-
gu rinkinių. Dalyvavo ir keletas
iš JAV-ųjų. Paroda aplankė gana
daug baltiečių, ypač sekmadienį.
Tuo būdu filatelistai atžymė-
jo savo kraštų nepriklausomybės
paskelbimo penkiasdešimt-
metį. Parodą surengė specialus
komitetas, kurį sudarė: kun. Br.
Jurksas, pirm., P. Morkūnas, E.
Raid, H. Maestė — vicepirmi-
ninkai, M. Zichmanis, sek., E.
Alberingas, ižd. Reikėtų atkreip-
ti rengėjų dėmesį į Klaipėdos
vardo vartojimą. Programoje
anglų kalba įrašyta: "Medal of
Memel's Incorporation". "Meme-
l" yra vokiškas Klaipėdos
vardas, primenantis jos vokiečių
Tadėl visur vartojamas Klaipė-
dos vardas ir angliškai rašant,
kaip tai daroma su Vilniumi,
Kaunu ir t. t., "Memel" galėtų
būti vartojama nebent sklauste-
liuose.

VI. Pūtvo šaulių kuopa Lie-
tuvos kariuomenės šventės mi-
nėjimo išvakarėse, lapkričio 23
d., Sv. Jono Kr. par. salėje ren-
gia metinį vakarą. Šauliai, pri-
jaunantieji ir svečiai su drau-
gais kviečiami dalyvauti bend-
ruose užkandžiuose ir išbandy-
ti laimę turtingoje loterijoje. So-
kiams gros D'Amico orkestras.

Valdyba
Dr. A. Valadka išvyksta ato-
stogų lapkričio 8. penktadienį;
grįš į darbą gruodžio 11 d. Jo
raštineje, 1081 Bloor W., ligo-
nius priiminės dr. Stasys Pace-
vičius kasdien nuo 5 v.p.p. iki
8 v.v. Tel. 531-2933.
Rašytoja Marija Aukštaitė,
gyvenanti Toronte, atostogas
praleido Floridoje.

Baltiečių studijų savaitgalis
Toronto universitete lapkričio 2
— 3 dienomis buvo gana sėk-
mingas. Paskaitose dalyvavo
apie 200 asmenų, daugiausia estų
ir latvių. Lietuvių buvo mažiau-
siai. Paskaitos buvo įdomios ir
davė geros medžiagos diskusi-
joms, kuriose dalyvavo ne tik
"panel discussion" nariai, bet ir
klausytojai. Dalis pastarųjų bu-
vo kanadiečiai. Pranešėjų buvo
Laima Švėgždaitė. Diskusijų gru-
pėms buvo parinkti asmenys.
Iš lietuvių paskaitas skaitė — prof.
V. Vardys ir kun. Pr. Geisčiūnas
iš JAV. Pastarasis, kaip BALFO
reikalų vedėjas, domėjosi Toron-
to lietuvių veikla, aplankė "T2"
ir kitas įstaigas.

Dienraštis "The Telegram"
lapkričio 4 d. laidoje trumpai ap-
rašė Toronto universitete baltie-
čių studentų surengtą studijų sa-
vaitgalį. Korespondentas, matyt,
tik nesiorientavo, kad visą klau-
simą perkėlė į Balkanus. Pas-
kabinus dienraščio redakcijai
gautas atsakymas, kad klaida pa-
stebėta atspaudus 40.000 eg-
zempliariu. O ir pats aprašymas
toks tendencingas, kad laikraš-
čiui garbės nedaro. Jame atrink-
ti pareiškimai, kompromituoją
pačius baltiečius. Esą reikia at-
sisakyti kovos už Pabaltiję kraš-
tų laisvę ir kovoti tikrai už tau-
tinį išlikimą. Prof. K. Ginsbergs
politinės girdi, tikėtis pilnos
paleiškos laisvės reiškia "sap-
nuoti". Kiek blaiviau aprašė lap-
kričio 4 dienos "Toronto Daily
Star". Jo korespondentas paci-
tavo tą patį Ginsbergs, latvi, bet
švelniau. Be to, jis pacitavo es-
ta prof. I. Ivask, kuris išreiškė
vilį jog politinė Pabaltijio ne-
priklausomybė gali ateiti sugriu-
vus Rusijos politinei struktūrai.
Aplamai, iš aprašymų matyti,
kad kairiurės paskaitininkai bei
diskusijų dalyviai paskleidė pe-
simistinių minčių, kurias išna-
doja sovietams palankūs asme-
nys.

Solistė Virgilijaus Noreikos
atsisveikinimo koncertas Toron-
te bus gruodžio 1, sekmadienį,
3 v. p.p., Brocktono gimnazijos
salėje.

Motina M. Aloyza iš Putnamo
ir sesuo M. Margarita iš Mont-
realio atvyksta į N. Pr. M. se-
serų jubilėjinį koncertą — va-
kariene. Prašome nepamiršti įsi-
gti pakvietimus-bilietais, nes ši
savaitė yra paskutinė jiems įsi-
gti. Juos galima gauti parapijų
kioskuose ir pas rėmėjus.

Pranas Vaitkaičius susijėda-
vo su Kristina Bette.

A. Čičikas. "Alfa Radio a.
TV" krautuvės savininkas ir te-
levizijos bei radio priimtuvų
mechanikas, atidarė naują sky-
rinių krautuvę, 295 Ronces-
valles Ave. Ten parduodami ra-
dijo ir televizijos priimtuvai, lie-
tuviškos muzikos plokštelės.
"Kyriaus atidarymo proga yra
duodama speciali nuolaida lie-
tuviams. Plačiau — žiūr. skelbi-
mą 5 psl.

Lapkričio 9, šeštadienį, 7 val. vakaro,

Sv. Jono Kr. parapijos salėje

SLA 236 kuopa rengia

ŠOKIŲ VAKARA

GROS D'AMICO ORKESTRAS

PILNAS BUFETAS

Kviečiame visus dalyvauti

Rengėjai

L. K. KURJŲ • SAVANORIŲ SAJUNGOS TORONTO SKYRIAUS
tradicinis

VAKARAS-BALIUS

IVYKS Š. M. LAPKRIČIO 16, ŠEŠTADIENI, 7 v.v.

SV. JONO KR. PARAPIJOS SALEJE.

SMAGŪS ŠOKIAI, LOTERIJA, PIGUS BUFETAS
(KOLDONAI, DESROS SU KOPŪSTAI).

Įėjimas \$2.00.

Valdyba

Lietuvių Kredito Kooperaty-
vas "Parama" lapkričio 9 d., 1
v.p.p., Lietuvių Namuose, 1129
Dundas St. W., rengia jaunie-
siams taupytams Kooperacijos
Dienos minėjimą. Programoje:
1. žodis jauniems kooperati-
vinkams, 2. filmas, 3. vaišės ir
dovanėlės. Šios dienos tikslas —
supažindinti mūsų jaunimą su
kooperacijos ir taupymo idėjo-
mis, nes per jas keliamas bend-
ruomeninis susipratimas ir eko-
nominė gerovė. Visus jaunuosius
taupytus ir norinčius būti na-
riais prašome šiam minėjime
dalyvauti. Vedėjas

Prof. Vyt. Vardys, pakviestas
Akademikų Dr-jos, lapkričio 1
d. L. V. Namuose skaitytė aktua-
lią paskaitą tema: "Lietuvių
Bendruomenė — tikrovė ar iliuzi-
ja?" Dalyvavo gausus būrys
torontiečių, kurie ne tik paskai-
tus klausėsi, bet ir ilgose dis-
kusijose gyvai reiškėsi. Prof. V.
Vardys, anksčiau dėstęs Wiscon-
sino universitete, nuo šio rudens
perejo į Oklahomos universite-
to politinių mokslų fakultetą,
kuriam vadovauja rusologijai.
Be to, jis yra direktorius ruso-
logijos instituto Miunchene.

Ryšių su baltiečių pašto
ženklų paroda K. Motūzas at-
siuntė "T2" redakcijai "Linn's
Weekly Stamp News" 1968 m.
vasario 12 d. laidą. Joje pirma-
nis puslapyje įdėtas ilgas straips-
nis apie lietuvių filatelistus J.
A. V-se ir apie Lietuvą. Straips-
nio antraštė didelėm raidėm —
"Lithuanian Philately Open
Field".

PARUODAMI TAUTINIAI DRA-
BUZIAI iš Lietuvos. Skambinti tel.
RO 2-5186.

Stipendijas kanadiečiams,
ypač olandų kilmės, skiria
kasmet Olandijos vyriausybė.
Ambasados biuletenis "Nether-
lands News" skelbia, kad 1969-
70 metams paskirtos 5 stipendi-
jos Kanados piliečiams, norin-
tiems studijuoti Olandijoje. Sti-
pendijų dydis — po 5000 gul-
denų arba \$1.480 dol., be to, ne-
mokamas mokslas universitetuo-
se. Olandijos ambasados adre-
sas: 12 Marlborough Ave., Otta-
wa, Ont.

"LITAS"

ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET
MONTREAL 20, QUE., TEL. 766-5827

DUODA PASKOLAS:

Asmeninės iš 9 %
Nekiln. turto iš 8.5 %
Išskaitant gyvybės draudimą
iki \$10.000.

JAU ISDUOTOS PASKOLOS
iki termino lieka senomis palū-
kanomis (pradedant 6.5 %)

Kasos valandos: 1465 De Seve St., sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v.
Darbo dienomis — nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskyrant šeštadienį.
Vakara — trečdieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.
3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545. Dieną — penktadieniais nuo 1 iki
6 val. ir vakara — pirmą, trečdieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 v.
Sėkmadieniais nedirbama vasarą nuo birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d.
ir per visus ilguosius savaitgalius.

MOKA UŽ:

Depozitus 4.4 %
Sėrus 5.4 %
Term. ind. 1 met. 6.0 %
Term. ind. 2 met. 6.5 %
Nemokamas g y v y bės draudimas
iki \$2.000 bendros sėrų ir depozitų
sumos.

A. NORKELIŪNAS

Commissioner of the Superior Court of Montreal
MONTREAL ENTERPRISES REG'D
VISŲ ROSIŲ DRAUDIMAS

6695 - 35-te Ave., Rosemount (Kampus St. Zotique)
Montreal, 36 Que. Tel. RAYmond 7-3120

MONTREALQUE

Sv. Kazimiero par. žinios

— Spalio 21 d. Aleksandras Plau-
šinis, pralaimėjęs teisme bylą su sa-
vo nuomininku, gavo širdies smūgį.
Palaidotas spalio 25 d. iš Sv. Kazi-
miero bažnyčios Cote des Neiges ka-
pinėse.

— Su dideliu apgailestavimu rei-
kia pripažinti, kad Sv. Kazimiero pa-
rapija nustojo vieno iš pavydingiausių
zakristininkų — Juozo Paznokai-
čio. Jis dėl labai padidėjusio artričio
nebegali čia dirbuoti. Jis ir jo žmo-
na labai daug dirbo parapijai, auko-
jo savo darbus ir įvairius reikmenis.
Bažnyčia buvo labai gražiai prižiū-
ta. J. Paznokaitis baigė zakristininko
darbą š.m. spalio 31 d. Nuosirdžiaus-
ias aciu už visą pagalbą ir darbą.

— Parapijos salėje pradėtos še-
štadienės mokyklos pamokos. Vi-
siems suėjus į bažnyčią, sukalbėtos
maldos, išgirstas kapeliono J. Gau-
dzės žodis ir po giesmės "Marija,
Marija" pradėtas darbas. Visi tėvai
kviečiami leisti savo vaikučius į lie-
tuvų mokyklą. Mums reikia ugdyti
lietuvių, kad ji neužgestų.

— Rosemonto šeštadieninės lie-
tuvų mokyklos vedėja dabar yra E.
Navikienė. Tel. 259-4498. Sekantį
šeštadienį, nuo 9 val. vėl renkama-
si į Sv. Kazimiero par. salę.

— Spalio 26 d. susituokė Philip
Mitchell su Lilijana Kaušpėdaitė.

— Parapijos bazaras — lapkričio
8, 9 ir 10 dienomis. Prašoma gra-
žinti loterijos knygetes.

— Ligoniai: sunkiai serga Patrici-
ja Bandžiuvienė; Jonas Kuodis, 72
m. amžiaus, gydomas Montreal Con-
valescent ligoninėje; Jonas Sankus
po operacijos sveiksta Jewish Gene-
ral ligoninėje; Juozas Kalinauskas gy-
dosi St. Mary's ligoninėje; Eleono-
ra Andrijauskaitė nuvežta į širdies
ligų institutą; Domicelė Brazauskie-
nė gydoma Royal Victoria ligoninėje.

— Parapijiečiai lankomi vakarais.
Kun. J. Gaudzė lanko Rosemontą
apie Pie IX Boulevard.

— Po pašto streiko pristatymas
laiškų ir spaudos pasidarė labai blo-
gas — vėluoja 2 dienomis. Išsiunčiama
iš Montrealio korespondencija šeš-
tadienį Torontą kartais pasiekia tik
trečdadienį!

— Lietuvis gydytojas Edvardas
Andriukaitis praneša, kad nuo lap-
kričio 1 d. atidarė naują modernų
kabinėtą 832 St. Joseph Blvd., ne-
toli Laurier Metro. Tel. 522-7236.
Bendroji praktika. Priima pacientus
antradieniais ir trečdadieniais nuo 4
v.p.p. iki vėlaus vakaro.

— Lapkričio 19 d. rytą 8 val. bus
Mišios už mirusius Sv. Elzbiotos Dr-
jos nares. Kurios gali, maloniai pra-
šomos dalyvauti.

— Lapkričio 24, sekmadienį, 11
val. Mišios — už gyvas Sv. Elzbie-
tos Dr-jos nares; bus bendra Komu-
nija. Po pamaldų visi kviečiami ateiti
į salę, kur draugija duos šiltes
pusryčius.

— Lapkričio 30, sekmadienį, Mi-
šios — už Gyvojo Rožinio mirusias
nares.

— Lapkričio 30, šeštadienį, Sv. Elz-
biotos Dr-ja ruošia šaunią vakariene
su šokiais.

— Užpraėjusio sekmadienio rink-
liava — \$182.06. K. J. G.

Aušros Vartų par. žinios

— Parapijos choras pasirodė pui-
kiam linksma vakarieni ateinantį še-
štadienį, lapkričio 9 d., 7.30 v.v. Įdomi
programa. Kaikurių dainų dar nie-
kas nebus girdėjęs. Programoje pasi-
rodys duetas, vyrų oktetas, moterų
choras ir mišrus choras. Po meninės
dalies — šokiai. Visi tautiečiai maloni-
ai kviečiami dalyvauti.

— Kol švietimo vadyba nėra da-
vusi atsakymo, šeštadieninė mokykla
prisiglaudė pes N. M. P. seseris, o li-
tuvinistiniai kursai ir seminarai —
Aušros Vartų parapijos patalpose.

— Rūta-Marija Semogaitė ruošiasi
tuoktis su Ronaldu Petru Peroff.

— Bažnyčios fondai aukuoja: po \$
10 — P. Girdžius, D. Jurkus, P. Vili-
mas ir P. Vaicekuskas; \$50 — P. Te-
kutis; \$100 — J. Mališka. Nuosirdžiaus-
iems dėkojame. P. Ilgūnas aukuoja
\$15.

— Abiejose užpraėjusio sekmadien-
io rinkliavose suaukota \$351.70.

Laikraščiai ir laiškų pristatym-
mas pastaruoju metu labai sulė-
tėjo. Skundai ateina ne tik iš
Montrealio, bet ir iš kitų vie-
tovių. "T2" administracija para-
šė paštu skundą jau antrą kar-
tą, bet pareigūnai teisinasi, kad
po streiko pašto tarnyba vis dar
negali grįžti į normalias darbo
vėžes. Patartina montrealie-
čiams kreiptis į savo pašta, ypač
District Director of Postal Ser-
vice, dėl perlėto siuntų prista-
tymo. Patirta, kad dažnai būna
kalbas vietinis paštas.

Akademini sambūris ruošia
sukaktuvinį balių moderniausia-
me Montrealio viešbutyje Cha-
teau Champlain lapkričio 16,
sekmadienį. Bus paminėta Sam-
būrio 20 metų sukaktis ir itei-
ta V. Krėvės vardo septyntoji
literatūros premija atrinktam
rašytojui. Išklmė bus pradėta
vakariene. Po to — oficialioji
dalis, debiutantių pristatymas,
šokiai. Lietuviškoji visuomenė
kviečiama dalyvauti ir tuo pri-
sidėti prie V. Krėvės premijos
išlaikymo. Bilietai dar galima
gauti iki lapkričio 9 d. pas Sam-
būrio narius. Prie įėjimo bilietai
nebus pardavinėjami. Telefonas
informacijai — 681-7605 H. La-
pinienė.

Ligi šiol bankai buvo įpareigoti
mokesčių įstaigai pranešinėti tik tų
asmenų pajamas, kurie per metus iš
savo santaupų vienoje sąskaitoje gau-
davo \$100 arba daugiau. Naujasis
Kanados biudžetas nustatė, kad atei-
tyje visos finansinės įstaigos turės
pranešinėti jų išmokamas taupyto-
jams palūkanas ir dividendus prade-
dant nuo \$10. Taigi, ateityje nebe-
bus prasmės išdėstyti pinigų į dau-
gelį bankų arba į kelias sąskaitas
tame pačiame banke. Dabar bus tiks-
lingiausia perkelti santaupas ten,
kur už jas daugiau mokama, kadan-
gi mokesčių viestik nebus galima iš-
vengti. Pr. R.

Mūsų Kredito Unijos nariui

A + A

GEORGE KEEN - KINUI mirus, jo žmonai MARTAI,
dukrai EILLEN ir sūnui ROBERTUI nuoširdžią
užuojautą reiškia —

Montrealio Lietuvių Kredito
Unijos "Lito" valdyba

APSIDRAUSK!

ADAMONIS INSURANCE AGENCY, INC.
GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ

P. ADAMONIS

Chartered Insurance Broker

3907 ROSEMONT BLVD.

Tel. OFF.: 722-3545

RES. 256-5355

Sekr. M. ARLAUSKAITE, tel. 722-3986
S-tos "Lito" nr. 752D

"Litas" visuomet už santaupas mo-
kėjo daugiau, kaip kiti bankai. Šiuo
metu "Litas" moka 6.5% už dveju
metų, 6% už vienerių metų termi-
nuotus indėlius, 5.4% už sėrus ir
4.4% už depozitus su čekių rašymo
teise. Be to, už sėrus "Litas" dar
duoda nemokama gyvybės draudimą
iki \$2.000 sumos. Pinigų išėmimas
"Lito" galimas ir prieš terminą, tik
tokiais atvejais už terminuotus indė-
lius nustoja gauti 1% palūkanų.
"Litas" kviečia Montrealio lietuvių
pasinaudoti jo teikiamais patarnavi-
mais ir perkelti į jį savo santaupas
iš kitų bankų. Kadangi praėitą savaitę
visi bankai praradė palūkanas už pra-
eitą pusę metų, tai dabar yra pats ge-
riausias laikas Tamstų santaupų per-
kelimui. "Litas" šiuo metu artėja
prie 2.5 milijono dolerių kapitalo ir
1500 narių, Pr. R.

"Litas" bus uždarytas abie-
juose skyriuose š.m. lapkričio
11, pirmadienį, "Remembrance
Day", kurią visi bankai ir "Cai-
se Populaire" būna uždaryti.
Laidinys "Lithuanians in Ca-
nada", susilaukęs nemažai pala-
nus dėmesio kitataučių tarpe,
gaunamas Montrealio Aušros
Vartų par. spaudos kioske ir "N.
L." administracijoje.